

Teismo praktikos rinkinys

BENDROJO TEISMO (penktoji kolegija) SPRENDIMAS

2015 m. lapkričio 26 d.*

„Valstybės pagalba — Skaitmeninė televizija — Valstybės pagalba skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui atokiuose ir mažiau urbanizuotuose Ispanijos regionuose — Sprendimas pripažinti pagalbą iš dalies suderinama ir iš dalies nesuderinama su vidaus rinka — Įmonės sąvoka — Ūkinė veikla — Pranašumas — Bendros ekonominės svarbos paslauga — Konkurencijos iškreipimas — SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktas — Rūpestingumo pareiga — Protingas terminas — Teisinis saugumas — Vienodas požiūris — Proporcingumas — Subsidiarumas — Teisė į informaciją“

Byloje T-461/13

Ispanijos Karalystė, atstovaujama *abogado del Estado* A. Rubio González,

ieškovė,

prieš

Europos Komisiją, atstovaujamą Ė. Gippini Fournier, B. Stromsky ir P. Němečková,

atsakovę,

dėl prašymo panaikinti 2013 m. birželio 19 d. Komisijos sprendimą 2014/489/ES dėl valstybės pagalbos SA.28599 ((C 23/2010) (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)), kurią Ispanijos Karalystė suteikė skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui atokiuose ir mažiau urbanizuotuose regionuose (už Kastilijos-La Mančos ribų) (OL L 217, p. 52),

BENDRASIS TEISMAS (penktoji kolegija),

kurį sudaro pirmininkas A. Dittrich (pranešėjas), teisėjai J. Schwarcz ir V. Tomljenović,

posėdžio sekretorius J. Palacio González, vyriausiasis administratorius,

atsižvelgęs į rašytinę proceso dalį ir įvykus 2015 m. kovo 11 d. posėdžiui,

priima šį

* Proceso kalba: ispanų.

Sprendimą

Ginčo aplinkybės

- 1 Ši byla susijusi su priemonėmis, Ispanijos valdžios institucijų taikytomis visoje Ispanijos teritorijoje, išskyrus autonominiį Kastilijos-La Mančos (Ispanija) regioną, analoginę televiziją keičiant skaitmenine. Šis skaitmeninimas, kuris techniškai gali būti vykdomas per antžemines, palydovines ir kabelines platformas arba prisijungiant prie plačiajuosčio interneto, leidžia veiksmingiau naudotis radijo dažnių spektru. Skaitmeninio transliavimo atveju televizijos signalas yra atsparesnis trikdžiams ir gali būti teikiamas kartu su kitomis papildomomis paslaugomis, kurios suteikia papildomąją vertę programavimui. Be to, skaitmeninimo procesas leidžia gauti vadinamąjį skaitmeninį dividendą (t. y. atlaisvinami dažniai), nes skaitmeninės televizijos technologijos užima gerokai siauresnį dažnių spektrą nei analoginės technologijos. Dėl šių pranašumų Europos Komisija nuo 2002 m. skatino skaitmeninimą Europos Sąjungoje.
- 2 Ispanijos Karalystė priėmė teisės aktus, reikalingus perėjimo nuo analoginio prie skaitmeninio transliavimo procesui įgyvendinti, paskelbdama konkrečiai 2005 m. birželio 14 d. *Ley 10/2005 de Medidas Urgentes para el Impulso de la Televisión Digital Terrestre, de Liberalización de la Televisión por Cable y de Fomento del Pluralismo* (Įstatymas Nr. 10/2005 dėl skubių priemonių, skirtų skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui skatinti, kabelinei televizijai liberalizuoti ir įvairovei remti) (2005 m. birželio 15 d. BOE Nr. 142, p. 20562, toliau – Įstatymas 10/2005) ir 2005 m. liepos 29 d. *Real Decreto 944/2005 por el que se aprueba el Plan técnico nacional de la televisión digital terrestre* (Karaliaus dekretas 944/2005 dėl Nacionalinio skaitmeninės antžeminės televizijos techninio plano patvirtinimo) (2005 m. liepos 30 d. BOE Nr. 181, p. 27006, toliau – Karaliaus dekretas 944/2005). Šis dekretas nacionalinius privataus sektoriaus transliuotojus įpareigojo aprėpti 96 % gyventojų, o viešojo sektoriaus transliuotojus – 98 % gyventojų atitinkamoje savo teritorijoje.
- 3 Organizuodamos perėjimą nuo analoginės televizijos prie skaitmeninės televizijos Ispanijos valdžios institucijos padalijo Ispanijos teritoriją į tris atskiras zonas:
 - I zonoje, kuri apima 96 % Ispanijos gyventojų ir kuri buvo laikoma komerciškai pelninga, perėjimo prie skaitmeninės technologijos išlaidas padengė viešieji ir privatūs transliuotojai,
 - II zonoje, apimančioje mažiau urbanizuotus ir atokius regionus, kuriuose gyvena 2,5 % Ispanijos gyventojų, transliuotojai, nebūdami komerciškai suinteresuoti, neinvestavo į skaitmeninimą, todėl Ispanijos valdžios institucijos turėjo tai finansuoti iš valstybės išteklių,
 - III zonoje, apimančioje 1,5 % Ispanijos gyventojų, dėl reljefo neįmanomas antžeminis skaitmeninis transliavimas, todėl pasirinktas transliavimas per palydovines platformas.
- 4 2007 m. rugsėjo 7 d. sprendimu Ispanijos Ministrų Taryba patvirtino Nacionalinį perėjimo prie skaitmeninės antžeminės televizijos (toliau – TNT) planą, kuriuo įgyvendinamas Karaliaus dekretu 944/2005 numatytas Nacionalinis techninis planas. Minėtame plane Ispanijos teritorija padalyta 90-iai techninio perėjimo prie skaitmeninės televizijos projektų ir nustatytas galutinis kiekvieno projekto terminas, iki kurio reikia nutraukti analoginį transliavimą. Šiame plane buvo nustatytas tikslas pasiekti, kad TNT paslaugų aprėptis Ispanijos gyventojams būtų identiška analoginės televizijos aprėptis 2007 m., t. y. daugiau nei 98 % gyventojų.
- 5 Kadangi buvo grėsmė, jog nustatyta TNT aprėpties pareiga (žr. šio sprendimo 2 punktą) lems mažesnę Ispanijos gyventojų aprėptį, nei esanti analoginio transliavimo aprėptis, reikėjo užtikrinti televizijos aprėptį II zonoje. Ši byla susijusi tik su valstybės finansavimu, kurį Ispanijos valdžios institucijos suteikė remdamos antžeminio skaitmeninimo procesą minėtojo zonoje.

- 6 2008 m. vasario 29 d. Ispanijos pramonės, turizmo ir prekybos ministerijos (toliau – PTPM) priėmė sprendimą patobulinti telekomunikacijų infrastruktūras, nustatyti finansavimo kriterijus ir paskirstyti lėšas veiksmams, kuriais siekiama kurti informacinę visuomenę pagal planą „Plan Avanza“. Pagal šį sprendimą patvirtintas biudžetas iš dalies buvo skirtas televizijos skaitmeninimui II zonoje.
- 7 Nuo 2008 m. liepos iki lapkričio mėn. skaitmeninimas II zonoje buvo vykdomas remiantis įvairiais galiojančių 2006 m. bendrųjų susitarimų, pasirašytų PTPM ir Ispanijos Karalystės autonominių regionų pagal *Plan Avanza*, priedais. Remdamasi šiais priedais PTPM pervedė lėšas autonominiams regionams ir šie įsipareigojo savo nuosavomis lėšomis padengti kitas išlaidas, susijusias operacija.
- 8 2008 m. spalio 17 d. Ispanijos Ministrų Taryba nusprendė suteikti papildomų lėšų TNT aprėpties pagal perėjimo projektus, kurie turėjo būti pradėti įgyvendinti nuo 2009 m. pirmojo pusmečio, išplėsti ir papildyti. Lėšos buvo suteiktos 2008 m. gruodžio mėn. PTPM ir autonominiams regionams pasirašius naujus bendruosius susitarimus, susijusius su Nacionalinio perėjimo prie TNT plano įgyvendinimu. 2009 m. gegužės 29 d. minėta Ministrų Taryba patvirtino iniciatyvų kriterijus, kaip pereiti prie TNT finansavimui suteiktų lėšų paskirstymo.
- 9 Pasirašius 2008 m. bendrųjų susitarimų dėl TNT aprėpties išplėtimo priedus ir paskelbus šiuos bendruosius susitarimus ir jų priedus *Boletín oficial del Estado*, autonominiai regionai pradėjo plėtimo procesą. Jie organizavo viešuosius pirkimus arba šį organizavimą perleido privačioms įmonėms. Tam tikrais atvejais autonominiai regionai paprašė komunų organizuoti plėtrą.
- 10 Apskritai Ispanijoje pradėti rengti dviejų rūšių konkursai. Vieni iš jų – tai konkursai dėl aprėpties plėtos: konkursą laimėjusiai bendrovei pavesta sukurti veikiantį TNT tinklą. Tarp užduočių buvo tinklo projektavimas ir statybos darbai, signalų perdavimas, tinklo įdiegimas ir aprūpinimas reikiama įranga. Visi kiti konkursai – tai konkursai dėl telekomunikacijų įrangos tiekimo.
- 11 Aprėpties plėtrai II zonoje 2008–2009 m. iš viso skirta beveik 163 mln. EUR centrinio biudžeto lėšų (iš dalies lengvatinėmis paskolomis, PTPM suteiktomis autonominiams regionams) ir apie 60 mln. EUR iš 16 tirtų autonominių regionų biudžetų. Be to, komunos šiai plėtrai skyrė apie 3,5 mln. EUR.
- 12 TNT plėtos II zonoje antras etapas nuo 2009 m. buvo kai kurių autonominių regionų surengti papildomi viešųjų pirkimų konkursai arba ne konkurso būdu sudarytos atitinkamos sutartys dėl šios plėtos procese skaitmenintos ir įdiegtos įrangos eksploatavimo ir priežiūros. Visa po konkursų eksploatacijai ir priežiūrai skirtų lėšų suma 2009–2011 m. siekė mažiausiai 32,7 mln. EUR.
- 13 2009 m. gegužės 18 d. Komisija gavo Europos palydovinio ryšio operatoriaus, t. y. SES *Astra*, skundą dėl Ispanijos valdžios institucijų perėjimui nuo analoginės televizijos prie skaitmeninės televizijos II zonoje tariamai suteiktos pagalbos schemos. Minėto operatoriaus nuomone, ši priemonė yra pagalba, apie kurią nebuvo pranešta ir kuri iškraipė konkurenciją tarp palydovinio ir antžeminio televizijos transliavimo platformų.
- 14 2010 m. rugsėjo 29 d. raštu Komisija pranešė Ispanijos Karalystei apie savo sprendimą pradėti SESV 108 straipsnio 2 dalyje numatytą procedūrą, susijusią su aptariama pagalba visoje Ispanijos teritorijoje, išskyrus autonominį Kastilijos-La Mančos regioną, kuriame buvo pradėta atskira procedūra (toliau – Sprendimas pradėti procedūrą). Komisija, 2010 m. gruodžio 14 d. *Europos Sąjungos oficialiajame leidinyje* (OL C 337, p. 17) paskelbusi sprendimą pradėti procedūrą, suinteresuotąsias šalis paprašė pateikti pastabas.

- 15 Gavusi Ispanijos valdžios institucijų ir kitų suinteresuotųjų šalių pastabas, 2013 m. birželio 19 d. Komisija priėmė Sprendimą 2014/489/ES dėl valstybės pagalbos SA.28599 ((C 23/2010) (ex NN 36/2010, ex CP 163/2009)), kurią Ispanijos Karalystė suteikė skaitmeninės antžeminės televizijos diegimui atokiuose ir mažiau urbanizuotuose regionuose (už Kastilijos-La Mančos ribų) (OL L 217, p. 52, toliau – ginčijamas sprendimas), kurio rezoliucinėje dalyje numatyta:

„1 straipsnis

Valstybės pagalba antžeminės televizijos platformos operatoriams siekiant diegti, prižiūrėti ir eksploatuoti skaitmeninės antžeminės televizijos tinklą II zonoje, Ispanijos [Karalystės] neteisėtai suteikta pažeidžiant SESV 108 straipsnio 3 dalį, išskyrus pagalbą, kuri suteikta laikantis technologinio neutralumo kriterijaus, yra nesuderinama su vidaus rinka.

2 straipsnis

Pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą suteikta individuali pagalba nėra valstybės pagalba, jei teikimo metu ji atitiko remiantis Tarybos reglamento (EB) Nr. 994/98 2 straipsniu priimto ir tuo metu taikyto reglamento sąlygas.

3 straipsnis

1. Ispanijos [Karalystė] susigrąžina su vidaus rinka nesuderinamą pagalbą, suteiktą pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą, iš skaitmeninės antžeminės televizijos operatorių, nepaisant to, ar jie gavo šią pagalbą tiesiogiai, ar netiesiogiai.
2. Nuo grąžintinų sumų apskaičiuojamos palūkanos už laikotarpį nuo šių sumų suteikimo gavėjams iki jų susigrąžinimo.
3. Skaičiuojamos sudėtinės palūkanos pagal Komisijos reglamento (EB) Nr. 794/2004 V skyrių.
4. Ispanijos [Karalystė] nedelsdama nutraukia visus likusius pagalbos mokėjimus pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos.

4 straipsnis

1. Pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą suteikta pagalba susigrąžinama nedelsiant ir veiksmingai.
2. Ispanijos [Karalystė] užtikrina, kad šis sprendimas būtų įgyvendintas per keturis mėnesius nuo pranešimo apie jį dienos.
3. Per du mėnesius nuo pranešimo apie šį sprendimą dienos Ispanijos [Karalystė] pateikia Komisijai šią informaciją:
 - a) pagalbos pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą gavėjų sąrašą ir bendrą pagalbą, kurią gavo kiekvienas iš jų pagal šią schemą, sumą, suskirsčius pagal 6.2 skirsnyje nurodytas kategorijas;
 - b) bendrą sumą (pagrindinę dalį ir palūkanas), susigrąžintiną iš kiekvieno gavėjo;

<...>

5 straipsnis

Šis sprendimas skirtas Ispanijos Karalystei.“

- 16 Motyvuodama ginčijamą sprendimą Komisija pirmiausia nusprendė, kad įvairios centriniu lygiu nustatytos priemonės ir PTPM ir autonominių regionų sudaryti ir iš dalies pakeisti susitarimai yra valstybės pagalbos, skirtos TNT plėtrai II zonoje, schemos pagrindas. Realiai autonominiai regionai taikė Ispanijos vyriausybės nurodymus dėl TNT plėtros (minėto sprendimo 91 konstatuojamoji dalis).
- 17 Antra, Komisija konstatavo, kad nagrinėjama priemonė turi būti laikoma valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Kadangi minėta priemonė buvo finansuojama iš valstybės biudžeto ir iš tam tikrų autonominių regionų ir komunų biudžetų, tai vertintina kaip valstybės išteklių panaudojimas. Komisija mano, kad televizijos transliavimo tinklų plėtimas buvo ūkinė veikla, o ne viešosios valdžios prerogatyvų vykdymas. TNT operatoriai gavo tiesioginę pagalbą, o tinklo operatoriai, kurie dalyvavo viešojo pirkimo konkurse dėl aprėpties plėtimo, pagalbą gavo netiesiogiai. Pastariesiems operatoriams šia priemone suteiktas pranašumas yra atrankinis, nes ši priemonė buvo naudinga tik transliavimo sektoriui, o šiame sektoriuje ši priemonė buvo susijusi tik su įmonėmis, kurios dalyvavo antžeminės platformos rinkoje. Kaip nurodyta ginčijamame sprendime, Ispanijos valdžios institucijos, teigdamos, kad, remiantis 2003 m. liepos 24 d. Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (C-280/00, Rink., EU:C:2003:415) Teisingumo Teismo nustatytais sąlygomis, pagalba nebuvo, kaip vienintelį ir geriausią pavyzdį nurodė Baskų krašto (Ispanija) autonominio regiono atvejį. Vis dėlto, Komisijos nuomone, nebuvo įvykdyta pirmoji šio sprendimo sąlyga, pagal kurią pagalbą gaunanti įmonė turi būti atsakinga už viešųjų paslaugų teikimą, o jos įsipareigojimai teikti šias paslaugas turi būti aiškiai apibrėžti. Be to, nesant jokių minėto autonominio regiono bendrojo intereso išlaidų garantijos, netenkinama ir ketvirtoji minėtame sprendime nustatyta sąlyga. Komisijos nuomone, kadangi palydovinio ir antžeminio transliavimo platformos konkuravo tarpusavyje, skirta skaitmeninės antžeminės televizijos diegimo, eksploatavimo ir priežiūros II zonoje priemonė iškraipė abiejų platformų konkurenciją. Aptariama priemonė taip pat turėjo įtakos prekybai Sąjungoje (minėto sprendimo 94–141 konstatuojamosios dalys).
- 18 Trečia, Komisija konstatavo, kad nagrinėjama priemonė negalėjo būti vertinama kaip su vidaus rinka suderinama pagalba pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, nepaisant aplinkybės, kad šia priemone buvo siekiama tiksliai apibrėžto bendrojo intereso ir kad ji pripažino trūkumus rinkoje. Kadangi minėta priemonė neatitinka technologinio neutralumo kriterijaus, Komisija nurodo, kad ji buvo neproporcinga ir netinkama užtikrinti, kad nekoduoti televizijos kanalai būtų transliuojami II zonos gyventojams (ginčijamo sprendimo 148–171 konstatuojamosios dalys).
- 19 Ketvirta, Komisijos nuomone, nesant tikslios apibrėžties, kad antžeminės platformos eksploatavimas yra viešoji paslauga, nagrinėjama priemonė negali būti pateisinama remiantis SESV 106 straipsnio 2 dalimi (ginčijamo sprendimo 172 konstatuojamoji dalis).
- 20 Penkta, Komisija nurodė, kad nagrinėjama priemonė nėra esama pagalba, nes ši priemonė turi būti laikoma pakeitimu, turėjusi įtakos pačiai pirminės schemos esmei. Taigi Ispanijos valdžios institucijos turėjo pranešti apie šią priemonę (ginčijamo sprendimo 173–175 konstatuojamosios dalys).
- 21 Šešta, Komisija nurodė kelis atvejus, kada Ispanijos valdžios institucijos turėjo susigrąžinti ginčijamą pagalbą iš jos tiesioginių ar netiesioginių gavėjų (ginčijamo sprendimo 179–197 konstatuojamosios dalys).

Procesas ir šalių reikalavimai

- 22 2013 m. rugpjūčio 30 d. Ispanijos Karalystė pateikė Bendrojo Teismo kanceliarijai šį ieškinį.

- 23 Atskiru dokumentu, kurį Ispanijos Karalystė pateikė Bendrojo Teismo kanceliarijai tą pačią dieną, buvo pateiktas prašymas taikyti laikinąsias apsaugos priemones, kuriame iš esmės buvo prašoma, kad Bendrojo Teismo pirmininkas sustabdytų ginčijamo sprendimo vykdymą. 2013 m. spalio 16 d. Nutartimi *Ispanija / Komisija* (T-461/13 R, EU:T:2013:545) šis prašymas buvo atmestas, o bylinėjimosi išlaidų klausimas atidėtas.
- 24 2013 m. lapkričio 29 d. Bendrojo Teismo kanceliarijai pateiktu dokumentu *Asociación española de televisiones digitales privadas, autonómicas y locales (Asodal)* paprašė leisti įstoti į bylą palaikyti Ispanijos Karalystės reikalavimų. Šis prašymas buvo atmestas 2014 m. vasario 24 d. Nutartimi *Ispanija / Komisija* (T-461/13, EU:T:2014:109).
- 25 Remdamasis teisėjo pranešėjo pranešimu, Bendrasis Teismas (penktoji kolegija) nusprendė pradėti žodinę proceso dalį.
- 26 Bendrasis Teismas, taikydamas proceso organizavimo priemones pagal 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 64 straipsnį, paprašė Komisijos pateikti dokumentus. Komisija šį prašymą įvykdė per nustatytą terminą.
- 27 2015 m. kovo 11 d. vykusiame posėdyje šalys buvo išklaustos ir atsakė į Bendrojo Teismo klausimus.
- 28 Ispanijos Karalystė Bendrojo Teismo prašo:
- panaikinti ginčijamą sprendimą,
 - priteisti iš Komisijos bylinėjimosi išlaidas.
- 29 Komisija Bendrojo Teismo prašo:
- atmesti ieškinį,
 - priteisti iš Ispanijos Karalystės bylinėjimosi išlaidas.

Dėl teisės

- 30 Grįsdama ieškinį Ispanijos Karalystė pateikia penkis ieškinio pagrindus. Pirmasis ieškinio pagrindas susijęs su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu, nes Komisija tariamai nepagrįstai konstatavo valstybės pagalbą. Antrasis ieškinio pagrindas, kuris nurodytas kaip papildomas, susijęs su nagrinėjamos tariamai suteiktos pagalbos suderinamumu su vidaus rinka. Jis grindžiamas SESV 106 straipsnio 2 dalyje ir 107 straipsnio 3 dalies c punkte nustatytų leidimo sąlygų nesilaikymu. Trečiuoju ieškinio pagrindu Ispanijos Karalystė nurodo procedūrinių normų pažeidimą. Ketvirtasis ieškinio pagrindas, nurodytas kaip papildomas, susijęs su nurodymu susigrąžinti pagalbą ir grindžiamas teisinio saugumo, vienodo požiūrio, proporcingumo ir subsidiarumo principų pažeidimu. Penktuoju ieškinio pagrindu Ispanijos Karalystė subsidiariai nurodo pagrindinės teisės gauti informaciją pažeidimą.

Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu

- 31 Ispanijos Karalystė kaltina Komisiją tuo, kad ši pažeidė SESV 107 straipsnio 1 dalį, kai konstatavo valstybės pagalbą. Jos nuomone, pirma, aptariamieji subjektai nevykdė jokios ūkinės veiklos, antra, nagrinėjama priemonė buvo ne atrankinė, o tik bendrosios ekonominės svarbos paslauga (toliau – BEBP) ir, trečia, ši priemonė neiškraipė konkurencijos.

Dėl pirmos dalies, susijusios su ūkinės veiklos nebuvimu

- 32 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad autonominių regionų, viešųjų įmonių ir komunų vykdomas TNT tinklo eksploatavimas II zonoje buvo viešosios valdžios prerogatyvų vykdymas, o ne ūkinė veikla. Vienintelis jų tikslas buvo tenkinti kaimo vietovių gyventojų poreikius, o ne dalyvauti rinkoje. Taigi jos negali būti laikomos įmonėmis, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį.
- 33 Iš pradžių reikia priminti, kad, norint pagalbą laikyti valstybės pagalba, kaip ji suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, ji turi atitikti visas šioje nuostatoje numatytas sąlygas. Pirmia, turi būti valstybės įsikišimas arba naudojami valstybiniai ištekliai. Antra, šis įsikišimas turi galėti paveikti valstybių narių tarpusavio prekybą. Trečia, ji turi suteikti pranašumą jos gavėjui, palaikydama tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą. Ketvirta, ji turi iškraipyti konkurenciją arba turi galėti ją iškraipyti (žr. 2008 m. gruodžio 17 d. Sprendimo *Ryanair / Komisija*, T-196/04, Rink., EU:T:2008:585, 36 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 34 Kadangi ši dalis susijusi konkrečiai su trečiaja iš šių sąlygų, pagal kurią valstybės pagalba laikomas kišimasis, kuris, kad ir kokia būtų jo forma, gali tiesiogiai ar netiesiogiai suteikti įmonėms pranašumą arba kuris turi būti laikomas ekonomine nauda, kurios ją gaunanti įmonė nebūtų gavusi normaliomis rinkos sąlygomis (žr. 2010 m. rugsėjo 2 d. Sprendimo *Komisija / Deutsche Post*, C-399/08 P, Rink., EU:C:2010:481, 40 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 35 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką konkurencijos teisėje įmonės sąvoka apima bet kokią ūkinę veiklą vykdančią subjektą, nesvarbu, koks jo teisinis statusas ir finansavimo būdai. Ūkine veikla laikoma bet kokia veikla, kurios metu konkrečioje rinkoje siūlomos prekės ar paslaugos (žr. 2006 m. sausio 10 d. Sprendimo *Cassa di Risparmio di Firenze ir kt.*, C-222/04, Rink., EU:C:2006:8, 107 ir 108 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką). Tai, ar veikla ūkinė, nepriklauso nei nuo ją vykdančio subjekto statuso (privatus ar viešas), nei nuo jos pelningumo (žr. 2012 m. gruodžio 19 d. Sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija*, C-288/11 P, Rink., EU:C:2012:821, 50 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 36 Pagal teismų praktiką veikla, kuri patenka į viešosios valdžios prerogatyvų vykdymą, nėra ūkinė veikla, pateisinanti SESV konkurencijos nuostatų taikymą (šiuo klausimu žr. 1994 m. sausio 19 d. Sprendimo *SAT Fluggesellschaft*, C-364/92, Rink., EU:C:1994:7, 30 ir 31 punktus ir 2010 m. gruodžio 16 d. Sprendimo *Nyderlandai ir NOS / Komisija*, T-231/06 ir T-237/06, Rink., EU:T:2010:525, 93 punktą).
- 37 Kalbant apie galimą viešosios valdžios prerogatyvų vykdymo poveikį kvalifikuojant juridinį asmenį kaip įmonę, kaip ji suprantama pagal Sąjungos konkurencijos teisę, reikia pažymėti, jog tai, kad subjektas turi viešosios valdžios prerogatyvų vykdyti dalį savo veiklos, netrukdo jo kvalifikuoti kaip įmonės Sąjungos konkurencijos teisės požiūriu dėl likusios jo ūkinės veiklos dalies. Iš tikrųjų veiklos, kylančios iš viešosios valdžios prerogatyvų vykdymo, ar ūkinės veiklos kvalifikavimas turi būti atliekamas atskirai dėl kiekvieno atitinkamo subjekto vykdomos veiklos dalies (šiuo klausimu žr. 2008 m. liepos 1 d. Sprendimo *MOTOE*, C-49/07, Rink., EU:C:2008:376, 25 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 38 Taigi reikia išsiaiškinti, ar nagrinėjama veikla yra viešosios valdžios prerogatyvų vykdymas, kaip nurodo Ispanijos Karalystė, ar ūkinė veikla.
- 39 Dėl aptariamos veiklos apibrėžimo iš pradžių reikia konstatuoti, kad pagal ginčijamo sprendimo 1 straipsnį nagrinėjama veikla yra autonominių regionų, viešųjų įmonių ir komunų atliekamas TNT tinklo diegimas, priežiūra ir eksploatavimas II zonoje. Kadangi Ispanijos Karalystė nurodo aplinkybę, kad vienintelis jų tikslas buvo patenkinti kaimo vietovių gyventojų poreikius, nes reikėjo užtikrinti televizijos aprėptį minėtoje zonoje, reikia priminti, kad valstybės pagalbos srityje vien dėl valstybės įsikišimo tikslo negalima jų automatiškai nelaikyti valstybės pagalba, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnį. Iš tiesų šiame straipsnyje nedaroma skirtumo tarp valstybės įsikišimo pagal

priežastis ar tikslus ir kiekvienas iš jų apibrėžiamas pagal poveikį (žr. 2008 m. gruodžio 22 d. Sprendimo *British Aggregates / Komisija*, C-487/06 P, Rink., EU:C:2008:757, 84 ir 85 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką). Taigi Komisija nepadarė klaidos apibrėždama nagrinėjamą veiklą.

- 40 Norint išsiaiškinti, ar nagrinėjama veikla, kaip ji apibrėžta ginčijamame sprendime, yra viešosios valdžios prerogatyvų vykdymas, ar ūkinė veikla, reikia patikrinti, ar ši veikla dėl savo pobūdžio, tikslo ir jai taikomų taisyklių sietina su viešosios valdžios prerogatyvų įgyvendinimu, ar ji yra ekonominio pobūdžio, todėl jai ir turi būti taikomos Sąjungos konkurencijos taisyklės (žr. 1997 m. kovo 18 d. Sprendimo *Diego Cali & Figli*, C-343/95, Rink., EU:C:1997:160, 16, 18 ir 23 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką ir 2013 m. vasario 28 d. Sprendimo *Ordem dos Técnicos Oficiais de Contas*, C-1/12, Rink., EU:C:2013:127, 40 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 41 Ginčijamo sprendimo 97–99 konstatuojamosiose dalyse Komisija konstatavo, kad nagrinėjama veikla yra ūkinė veikla, kaip ir kiti atvejai, susiję su regioninių valdžios institucijų infrastruktūrų valdymu. Ji nurodė, kad rinka egzistuoja, jei, kaip nagrinėjamu atveju, kiti operatoriai nori ar gali teikti nagrinėjamą paslaugą. Ji nurodė, kad TNT tinklo eksploatavimas nepriklauso valstybės prerogatyvai ir kad tai nėra veikla, kurią gali vykdyti tik valstybė. Atitinkamos paslaugos nėra tokios, kurias paprastai teikia viešosios valdžios institucijos, ir jos yra ekonominio pobūdžio, o tai įrodo aplinkybė, kad I zonos rinkoje dalyvavo keletas įmonių. Be to, ji konstatavo, kad Europos palydovinio ryšio operatorius viešojo pirkimo konkurse norėjo siūlyti teikti šias paslaugas II zonoje ir kad nagrinėjama veikla susijusi tik su privačių nacionalinės ir regioninės televizijos kanalų transliavimu.
- 42 Atsižvelgiant į šio sprendimo 40 punkte minėtoje teismų praktikoje, susijusioje su įmonės sąvoka, įtvirtintas sąlygas, pateikti vertinimai pakankamai įrodo, kad nagrinėjama veikla dėl savo pobūdžio, tikslo ir jai taikomų taisyklių nėra susijusi su viešosios valdžios prerogatyvų įgyvendinimu ir tai yra ūkinė veikla. Jokie Ispanijos Karalystės pateikti įrodymai neleidžia tvirtinti, kad Komisija padarė klaidą pripažindama nagrinėjamą veiklą ūkine veikla.
- 43 Iš tikrųjų, pirma, kadangi Ispanijos Karalystė pažymi, jog TNT plėtrą vykdė viešosios įmonės, kurios veikė kaip administracinė valdžios „priemonė“, reikia konstatuoti, kad, kalbant apie galimą konkurencijos taisyklių taikymą, reikia skirti situaciją, kai valstybė veikia įgyvendindama viešosios valdžios funkciją ir situaciją, kai ji vykdo pramoninio ar komercinio pobūdžio ūkinę veiklą, tiekdamas prekes ar teikdamas paslaugas rinkoje. Šiuo atveju nėra svarbu, ar valstybė veikia tiesiogiai per viešojo administravimo įstaigą, ar per subjektą, kuriam suteiktos specialios ar išimtinės teisės (žr. 40 punkte minėto Sprendimo *Diego Cali & Figli*, EU:C:1997:160, 16 ir 17 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką ir 2012 m. liepos 12 d. Sprendimo *Compass-Datenbank*, C-138/11, Rink., EU:C:2012:449, 35 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Be to, reikia priminti, kad aplinkybė, jog veiklą gali vykdyti privati įmonė, yra rodiklis, leidžiantis tokią veiklą kvalifikuoti kaip ūkinę veiklą (2002 m. spalio 24 d. Sprendimo *Aéroports de Paris / Komisija*, C-82/01 P, Rink., EU:C:2002:617, 82 punktą).
- 44 Antra, dėl Ispanijos Karalystės argumentų, susijusių su paslaugų, skirtų kiekvieno asmens teisei gauti garso ir vaizdo televizijos transliacijas užtikrinti, rinkos nebuvimu, reikia pažymėti, kad, kaip ginčijamo sprendimo 97 ir 99 konstatuojamosiose dalyse nurodė Komisija, Ispanijoje buvo skaitmeninio tinklo diegimo paslaugos rinka. Viena vertus, neginčijama, kad Europos palydovinio ryšio operatorius viešojo pirkimo konkurse, pradėtam 2008 m. Kantabrijoje (Ispanija), norėjo siūlyti nagrinėjamą paslaugą II zonoje. Antra vertus, skaitmeninio tinklo diegimo rinkos Ispanijoje egzistavimą patvirtina aplinkybė, kad I zonoje šią veiklą vykdė privačios įmonės.
- 45 Trečia, dėl Ispanijos Karalystės tvirtinimo, jog nagrinėjamos įmonės negavo jokio ekonominio atlygio už šią veiklą, pakanka priminti, kad tai, ar nagrinėjama veikla yra ekonominio pobūdžio, nepriklauso nei nuo to, kad privatus investuotojas yra pasirengęs ją vykdyti tokiomis pačiomis sąlygomis, nei nuo šios veiklos pelningumo (šiuo klausimu žr. 35 punkte minėto Sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija*, EU:C:2012:821, 50 punktą). Be to, tai, jog paslaugos yra nemokamos, nereiškia, kad jų negalima laikyti ekonomine veikla (1991 m. balandžio 23 d. Sprendimo

Höfner ir Elser, C-41/90, Rink., EU:C:1991:161, 19–23 punktai). Tai, kad, kaip tvirtina Ispanijos Karalystė, autonominių regionų veiklos programos nelėmė jokių pasikeitimų, kalbant apie skaitmeninio transliavimo centrų nuosavybę (jie ir liko viešosios nuosavybės centrai), neturi jokios reikšmės kvalifikuojant nagrinėjamą veiklą.

- 46 Ketvirta, Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisijos vertinimai, pateikti ginčijamo sprendimo 99 konstatuojamojoje dalyje ir 50 išnašoje, pagal kuriuos autonominių regionų, viešųjų įmonių ir komunų atliktas skaitmeninio tinklo diegimas II zonoje buvo susijęs tik su privačių nacionalinės ir regioninės televizijos kanalų transliavimu, yra neteisingi. Šie argumentai yra nepriimtini. Iš tikrųjų reikia konstatuoti, kad Karaliaus dekretu 944/2005 nacionaliniai transliuotojai buvo įpareigoti savo teritorijose aprėpti 96 % gyventojų privačiame sektoriuje ir 98 % gyventojų viešajame sektoriuje (žr. šio sprendimo 2 punktą). Nors I ir II zonos apėmė 98,5 % Ispanijos gyventojų, todėl nacionaliniams transliuotojams nustatyta pareiga viešajame sektoriuje aprėpti savo teritorijoje 98 % gyventojų neįpareigojo jų apimti visą II zoną, vis dėlto beveik visoje minėtoje zonoje tokia aprėpties pareiga užtikrino galimybę žiūrėti visuomeninius kanalus, o III zonoje dėl reljefo antžeminis skaitmeninis transliavimas buvo neįmanomas (žr. šio sprendimo 3 punktą).
- 47 Pirma šio ieškinio pagrindo dalis turi būti atmesta.

Dėl antros dalies, susijusios su ekonominio pranašumo nebuvimu ir BESP egzistavimu

- 48 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad nagrinėjama priemonė nėra atrankinio pobūdžio, nes radijo ir televizijos tinklo transliavimas pagal Ispanijos teisės aktus yra BESP. Ji mano, kad nagrinėjami subjektai negavo jokio ekonominio pranašumo, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį, nes tenkinamos 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) Teisingumo Teismo nustatytos sąlygos. Be to, Komisija neatliko jokio vertinimo dėl BESP, remdamasi savo pačios nustatytomis nuostatomis. Kaip nurodo Ispanijos Karalystė, pereinant nuo analoginės prie skaitmeninės televizijos II zonoje TNT buvo veiksmingiausia priemonė Ispanijoje, kalbant apie išlaidas, ir tai įrodė 2007 m. liepos mėn. atliktas tyrimas. Remiantis minėtu tyrimu palydovinio ryšio išlaidos, norint išplėsti aprėptį nuo 96 iki 100 % gyventojų, būtų buvusios didesnės nei antžeminės technologijos. Komisija neatliko išsamesnės šio tyrimo analizės, ji tik išnagrinėjo Baskų krašto autonominio regiono atvejį.
- 49 Pirmiausia reikia konstatuoti, kad Ispanijos Karalystė nurodo nagrinėjamos priemonės atrankinio pobūdžio nebuvimą, nes, jos nuomone, nagrinėjama paslauga yra BESP. Reikia priminti, kad klausimas, ar atitinkama paslauga yra BESP, nesusijęs su klausimu dėl valstybės pagalbos atrankinio pobūdžio, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Iš tikrųjų, klausimas, ar atitinkama paslauga yra BESP, reikšmingas kalbant apie ekonominį pranašumą, o nagrinėjamos priemonės atrankinis pobūdis susijęs su reikalavimu, kad valstybės pagalba turi palaikyti tam tikras įmones arba tam tikrų prekių gamybą (žr. šio sprendimo 33 punktą).
- 50 Kadangi Ispanijos Karalystė visiškai nepagrindžia tvirtinimo, kad nagrinėjama priemonė nepalaiko tam tikrų įmonių, reikia konstatuoti, kad šia pagrindo dalimi ji iš esmės tvirtina, kad nagrinėjama priemonė nesuteikė jokio ekonominio pranašumo subjektams, kuriems ji buvo taikoma, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 1 dalį. Jos nuomone, Komisija klaidingai konstatavo ekonominį pranašumą nusprendė, kad 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) nustatytos keturios sąlygos šioje byloje nebuvo tenkinamos.
- 51 Reikia priminti, kad 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) Teisingumo Teismas nusprendė, jog kai valstybės priemonė turi būti vertinama kaip kompensacija už įmonių gavėjų suteiktas paslaugas, siekiant vykdyti viešosios paslaugos įpareigojimus, tokios įmonės negauna realios finansinės naudos, todėl ši priemonė nesudaro joms palankesnių konkurencinių sąlygų nei įmonėms, kurios su jomis konkuruoja, ir nepatenka į SESV 107 straipsnio

1 dalies taikymo sritį. Siekiant, kad konkrečiu atveju tokia kompensacija nebūtų kvalifikuota kaip valstybės pagalba, turi būti tenkinamos keturios kumuliatyvios sąlygos (17 punkte minėto Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* EU:C:2003:415, 87 ir 88 punktai).

52 Iš ginčijamo sprendimo 114–128 konstatuojamųjų dalių matyti, kad, kaip nurodo Komisija, 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) nustatytos pirmoji ir ketvirtoji sąlygos šioje byloje nebuvo tenkinamos.

– Dėl 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) įtvirtintos pirmosios sąlygos, susijusios su išpareigojimais teikti viešąją paslaugą

53 Remiantis šia sąlyga įmonė gavėja privalo faktiškai būti įpareigota teikti viešąją paslaugą, o šie įpareigojimai turi būti aiškiai apibrėžti (17 punkte minėto Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, EU:C:2003:415, 89 punktas).

54 Reikia pažymėti, kad Komisija ginčijamo sprendimo 119–126 konstatuojamosiose dalyse nusprendė, jog netenkinama 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) įtvirtinta pirmoji sąlyga.

55 Pagal ginčijamo sprendimo 119 konstatuojamąją dalį Ispanijos įstatyme nenurodoma, kad antžeminis ryšys yra viešoji paslauga. 1998 m. balandžio 24 d. *Ley 11/1998, General de Telecomunicaciones* (Bendrasis telekomunikacijų įstatymas 11/1998) (BOE Nr. 99, 1998 m. balandžio 25 d., p. 13909, toliau – Įstatymas 11/1998) nustatė, kad telekomunikacijų paslaugos, įskaitant ir radijo, ir televizijos transliavimo tinklų eksploatavimą, yra BESP, nors ir neturi viešųjų paslaugų statuso, kuris suteikiamas tik retoms telekomunikacijų paslaugoms, konkrečiai susijusioms su visuomenės apsauga, civiline apsauga ir telefonijos tinklo eksploatavimu. 2003 m. lapkričio 3 d. *Ley 32/2003, General de Telecomunicaciones* (Bendrasis telekomunikacijų įstatymas 32/2003) (BOE Nr. 264, 2003 m. lapkričio 4 d., p. 38890, toliau – Įstatymas 32/2003) įtvirtina tas pačias apibrėžtis. Televizijos transliacijų perdavimo, t. y. jos signalų perdavimo telekomunikacijų tinklais, paslaugos laikomos telekomunikacijų paslaugomis, todėl yra BESP, tačiau ne viešoji paslauga.

56 Pagal ginčijamo sprendimo 120 konstatuojamąją dalį bet kokių atveju Ispanijos įstatymo nuostatos yra neutralios technologijų požiūriu. Minėtame įstatyme telekomunikacijos apibrėžtos kaip elektroninių ryšių tinklų eksploatavimas, paslaugų teikimas ir susijusios priemonės. Telekomunikacijos yra signalų perdavimas bet kuriuo telekomunikacijų (ne tik antžeminiu) tinklu. Be to, šiame įstatyme nustatyta, kad vienas iš jo tikslų – kiek įmanoma skatinti siekti technologinio reguliavimo neutralumo.

57 Pagal ginčijamo sprendimo 121 konstatuojamąją dalį, nors galiojančiu įstatymu, taikytu tuo metu, kai buvo pervestos lėšos, visuomeninis transliavimas apibrėžtas kaip viešoji paslauga, šios apibrėžties negalima susieti su konkrečios pagalbinės platformos eksploatavimu. Be to, esant kelioms transliavimo platformoms, vienos kurios nors iš jų negalima laikyti būtina transliavimo signalams perduoti. Todėl, kaip nurodo Komisija, jeigu pagal Ispanijos įstatymus konkrečios platformos naudojimas transliavimo signalams perduoti būtų buvęs laikomas viešąja paslauga, tai būtų akivaizdi klaida.

58 Be to, Komisija ginčijamo sprendimo 123 ir 124 konstatuojamosiose dalyse atmetė argumentus, susijusius su tuo, kad antžeminių ryšių eksploatavimas tarpžinybinėse sutartyse, sudarytose Baskų krašto vyriausybės, Baskų krašto komunų asociacijos ir trijų Baskų krašto regioninių tarybų, apibrėžtas kaip viešoji paslauga.

59 Ginčijamo sprendimo 172 konstatuojamojoje dalyje Komisija, nurodydama to paties sprendimo 119–122 konstatuojamąsias dalis, konstatavo, kad nei Ispanijos Karalystė, nei Baskų krašto valdžios institucijos tiksliai neapibrėžė antžeminės platformos eksploatavimo kaip viešosios paslaugos.

- 60 Reikia pažymėti, kad dėl viešosios paslaugos sąvokos, kaip ji suprantama pagal 17 punkte minėtą Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415), šalys neginčija, kad ši sąvoka atitinka BEP sąvoką, kaip ji suprantama pagal SESV 106 straipsnio 2 dalį (šiuo klausimu žr. 2008 m. vasario 12 d. Sprendimo *BUPA ir kt. / Komisija*, T-289/03, Rink., EU:T:2008:29, 162 punktą ir 2014 m. liepos 16 d. Sprendimo *Zweckverband Tierkörperbeseitigung / Komisija*, T-309/12, EU:T:2014:676, 132 punktą).
- 61 Pagal nusistovėjusią teismų praktiką valstybės narės turi didelę diskreciją apibrėžti, kas, jų manymu, yra laikoma BEP, todėl tai, kaip valstybės narės apibrėžia šias paslaugas, Komisija gali ginčyti tik akivaizdžios klaidos atveju (žr. 2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Olsen / Komisija*, T-17/02, Rink., EU:T:2005:218, 216 punktą, 2008 m. spalio 22 d. Sprendimo *TV2/Danmark ir kt. / Komisija*, T-309/04, T-317/04, T-329/04 ir T-336/04, Rink., EU:T:2008:457, 101 punktą ir 2009 m. spalio 6 d. Sprendimo *FAB / Komisija*, T-8/06, EU:T:2009:386, 63 punktą). Taigi, jei nėra šios srities suderintų Sąjungos teisės aktų, Komisija neturi įgaliojimų spręsti nei dėl viešosios paslaugos teikimo užduočių, tenkančių viešosios paslaugos teikėjui, masto, t. y. su šia paslauga susijusių išlaidų, nei dėl nacionalinių valdžios institucijų šiuo klausimu priimtų politinių sprendimų tinkamumo, nei dėl viešosios paslaugos teikėjo ekonominio efektyvumo (šiuo klausimu žr. 1997 m. vasario 27 d. Sprendimo *FFSA ir kt. / Komisija*, T-106/95, Rink., EU:T:1997:23, 108 punktą ir 2010 m. liepos 1 d. Sprendimo *M6 / Komisija*, T-568/08 ir T-573/08, Rink., EU:T:2010:272, 139 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Remiantis prie ESS ir SESV pridėto Protokolo Nr. 26 dėl bendrus interesus tenkinančių paslaugų 1 straipsnio pirma įtrauka, bendros Sąjungos vertybės, susijusios su BEP, kaip tai suprantama pagal SESV 14 straipsnį, apima, be kita ko, nacionalinės, regioninės ir vietos valdžios institucijų esminį vaidmenį ir plačią diskreciją įpareigoti vykdyti ir organizuoti BEP taip, kad jos kaip įmanoma labiau atitiktų vartotojų poreikius.
- 62 Iš tikrųjų valstybės narės teisė apibrėžti BEP nėra neribota ir negali būti savo nuožiūra įgyvendinama vien tik siekiant, kad konkrečiam sektoriui nebūtų taikomos konkurencijos taisyklės (60 punkte minėto Sprendimo *BUPA ir kt. / Komisija*, EU:T:2008:29, 168 punktas). Kad būtų laikoma BEP, atitinkamos paslaugos bendrasis ekonominis interesas turi būti ypatingas, palyginti su kitokios ekonominės veiklos interesu (1991 m. gruodžio 10 d. Sprendimo *Merci convenzionali porto di Genova*, C-179/90, Rink., EU:C:1991:464, 27 punktas ir 1997 m. liepos 17 d. Sprendimo *GT-Link*, C-242/95, Rink., EU:C:1997:376, 53 punktas).
- 63 Bendrojo Teismo atliekamos Komisijos vertinimų kontrolės apimtis neišvengiamai susijusi su aplinkybe, kad valstybės narės sprendimą laikyti paslauga BEP Komisija gali ginčyti tik akivaizdžios klaidos atveju. Vis dėlto šia kontrole turi būti užtikrinama, kad būtų laikomasi tam tikrų minimalių kriterijų, susijusių, be kita ko, su viešosios valdžios akto, kuriuo atitinkamiems ūkio subjektams pavesta BEP užduotis, buvimu ir visuotiniu ir privalomu šios užduoties pobūdžiu (žr. 2012 m. lapkričio 7 d. Sprendimo *CBI / Komisija*, T-137/10, Rink., EU:T:2012:584, 100 ir 101 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką). Be to, pagal 2005 m. lapkričio 28 d. Sprendimo 2005/842/EB dėl [SESV 106 straipsnio 2 dalies] taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už viešąją paslaugą forma, skiriamai tam tikroms įmonėms, kurioms patikėta teikti BEP (OL L 312, p. 67), 4 straipsnį BEP administravimas atitinkamai įmonei turi būti patikėtas vienu ar keliais oficialiais aktais, kurių formą gali nustatyti kiekviena valstybė narė, tačiau šiuose aktuose turi būti nurodytas įpareigojimo teikti viešąją paslaugą pobūdis, trukmė, atitinkamos įmonės ir teritorija.
- 64 Nagrinėjamu atveju Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija klaidingai nusprendė, jog nagrinėjama paslauga nėra BEP, kaip ji suprantama pagal Sąjungos teisę. Jos nuomone, rinkoje buvo trūkumų, nes transliuotojai neturėjo padengti papildomų išlaidų, susijusių su tinklo plėtra II zonoje. Tai, kad nagrinėjamuose Ispanijos teisės aktuose aiškiai nenurodoma, jog aptariama paslauga yra viešoji paslauga, nesuteikė Komisijai teisės neatlikti aptariamą paslaugos vertinimo remiantis jos pačios priimtomis nuostatomis, susijusiomis su BEP, juo labiau, kad šie teisės aktai aptariamą paslaugą

kvalifikavo kaip bendrojo intereso paslaugą. Per posėdį Ispanijos Karalystė pažymėjo, kad atitinkami operatoriai Ispanijos valdžios institucijų aktų, konkrečiai – šių institucijų ir minėtų operatorių viešųjų sutarčių, buvo įpareigoti teikti viešąją paslaugą.

- 65 Šie argumentai neįrodo, kad Komisija ginčijamo sprendimo 119–122 ir 172 konstatuojamosiose dalyse klaidingai konstatavo, jog nagrinėjama paslauga, t. y. TNT tinklo diegimas, priežiūra ir eksploatavimas II zonoje, tiksliai nebuvo apibrėžta kaip viešoji paslauga, kaip tai suprantama pagal 17 punkte minėtą Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415).
- 66 Iš tikrųjų radijo ir televizijos transliavimo tinklų paslaugą Ispanija, remdamasi įstatymų 11/1998 ir 32/2003, kuriuos Komisija pateikė vykdydama Bendrojo Teismo nustatytas proceso organizavimo priemones (žr. šio sprendimo 26 punktą), 2 straipsniu, skaitomu atsižvelgiant į jų 1 straipsnį, kvalifikavo kaip bendrojo intereso paslaugą.
- 67 Vis dėlto iš įstatymų 11/1998 ir 32/2003 2 straipsnio matyti, kad taip kvalifikuojamos visos telekomunikacijų paslaugos, įskaitant ir radijo, ir televizijos transliavimo tinklus. Vien tai, kad paslauga pagal nacionalinę teisę laikoma bendrojo intereso paslauga, nereiškia, kad visi operatoriai, kurie teikia tokią paslaugą, turi aiškiai apibrėžtas pareigas teikti viešąją paslaugą, kaip tai suprantama pagal 17 punkte minėtą Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415). Jei taip būtų, visos telekomunikacijų paslaugos Ispanijoje būtų BSP, kaip tai suprantama pagal minėtą sprendimą, tačiau tokios išvados iš minėtų įstatymų daryti negalima. Šiuo klausimu taip pat reikia konstatuoti, kad Įstatymo 32/2003 2 straipsnio 1 dalyje aiškiai nurodyta, jog bendrojo intereso paslaugos, kaip jos suprantamos pagal šį įstatymą, turi būti teikiamos laisvos konkurencijos sąlygomis. Tik paslaugos pripažinimas BSP, kaip tai suprantama pagal 17 punkte minėtą Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415), reikalauja, kad tokios paslaugos administravimas būtų suteiktas tam tikroms įmonėms.
- 68 Be to, reikia konstatuoti, kad Komisija ginčijamo sprendimo 119–125 konstatuojamosiose dalyse nagrinėdama, ar tenkinama 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) nustatyta pirmoji sąlyga dėl antžeminių tinklų eksploatavimo paslaugos, o ne dėl radijo ir televizijos transliavimo tinklų eksploatavimo paslaugos, kaip reikalauja Ispanijos Karalystė, nepadarė jokios klaidos. Šiuo klausimu iš to paties sprendimo 120 konstatuojamosios dalies matyti, kad Įstatymo 32/2003 nuostatos yra neutralios technologijų požiūriu, o telekomunikacijos yra signalų perdavimas bet kuriuo telekomunikacijų tinklu (ne tik antžeminiu tinklu), ir Ispanijos Karalystė to neginčijo. Atsižvelgiant į šiuos Ispanijos įstatymo patikslinimus, negalima tvirtinti, kad Komisija ginčijamo sprendimo 119 ir 122 konstatuojamosiose dalyse klaidingai nusprendė, jog minėtame įstatyme antžeminių tinklų eksploatavimas nėra apibrėžtas kaip viešoji paslauga, kaip tai suprantama pagal 17 punkte minėtą Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415).
- 69 Argumentai, kad atitinkami operatoriai teikti viešąją paslaugą buvo įpareigoti Ispanijos valdžios institucijų aktais, konkrečiai – šių institucijų ir minėtų operatorių viešosiomis sutartimis, taip pat yra atmetini.
- 70 Iš tikrųjų, kadangi Ispanijos Karalystė šiuo klausimu nurodo aplinkybę, kad 2007 m. rugsėjo 7 d. Ispanijos Ministrų Tarybos patvirtintoje nacionalinėje programoje dėl perėjimo prie TNT nustatytas tikslas pasiekti tokią TNT paslaugos aprėptį, kokia 2007 m. buvo analoginės televizijos aprėptis, t. y. 98 % Ispanijos gyventojų (žr. šio sprendimo 4 punktą), reikia pažymėti, kad šia programa nėra vienas operatorius nebuvo įpareigotas teikti viešąją paslaugą.
- 71 Dėl viešųjų sutarčių, sudarytų viešojo administravimo institucijų ir atitinkamų operatorių, iš tikrųjų, remiantis teismų praktika, įgaliojimas užtikrinti viešąją paslaugą taip pat gali apimti sutartis, jeigu jos yra viešosios valdžios aktai ir yra privalomos, *a fortiori*, kai tokiuose aktuose sukonkretinami teisės aktuose nustatyti įpareigojimai (žr. 63 punkte minėto Sprendimo *CBI / Komisija*, EU:T:2012:584,

- 109 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Vis dėlto nagrinėjamu atveju Ispanijos Karalystė nepateikė jokios sutarties, kuri patvirtintų jos tvirtinimą. Be to, vien tik tai, kad paslauga yra viešosios sutarties dalykas, nesuteikia automatiškai ir be jokių atitinkamų valdžios institucijų patikslinimų šiai paslaugai BESP statuso, kaip tai suprantama pagal 17 punkte minėtą Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415).
- 72 Dėl Komisijos ginčijamo sprendimo 123 ir 124 konstatuojamosiose dalyse pateiktos išvados, kad tarpžinybinės sutartys, sudarytos Baskų krašto vyriausybės, Baskų krašto komunų asociacijos ir trijų Baskų krašto regioninių tarybų, taip pat neapibrėžia antžeminio tinklo eksploatavimo kaip viešosios paslaugos, pažymėtina, kad jos Ispanijos Karalystė neginčia.
- 73 Be to, reikia konstatuoti, kad Ispanijos valdžios institucijos negalėjo nurodyti, kurias viešąsias paslaugas TNT tinklo operatoriai buvo įpareigoti teikti pagal Ispanijos įstatymą ar eksploatavimo sutartis, ir nepateikė jokių įrodymų šiuo klausimu.
- 74 Galiausiai iš ginčijamo sprendimo 121 konstatuojamosios dalies matyti, kad, Komisijos nuomone, jeigu pagalbinės platformos, šiuo atveju antžeminės platformos, eksploatavimas būtų laikomas viešąją paslauga, tai būtų akivaizdi Ispanijos valdžios institucijų klaida, nes, esant kelioms transliavimo platformoms, vienos kurios nors iš jų negalima laikyti būtina transliavimo signalams perduoti (žr. šio sprendimo 57 punktą), ir to neginčia Ispanijos Karalystė.
- 75 Iš to matyti, kad Komisija, nusprenddama, jog nesant aiškios nuorodos, kad antžeminio tinklo eksploatavimo paslauga yra viešoji paslauga, nėra tenkinama 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) nustatyta pirmoji sąlyga, nepadarė klaidos.
- 76 Šios išvados negali paneigti kiti Ispanijos Karalystės nurodyti argumentai.
- 77 Iš tikrųjų, pirma, dėl argumento, kad Komisija nepagrįstai nagrinėjo tik Baskų krašto autonominio regiono atvejį, reikia konstatuoti, kad, viena vertus, Komisija ginčijamo sprendimo 119 ir 120 konstatuojamosiose dalyse taip pat atsižvelgė į įstatymus 11/1998 ir 32/2003, kurie galioja ne tik minėtame autonominiame regione. Kita vertus, iš minėto sprendimo 114 konstatuojamosios dalies matyti, kad, Ispanijos valdžios institucijų nuomone, pagal 17 punkte minėtą Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) autonominiai regionai turi įrodyti valstybės pagalbos nebuvimą ir kad kaip vienintelį ir geriausią pavyzdį minėtos valdžios institucijos pateikė minėtą atvejį. Kaip matyti iš minėtos konstatuojamosios dalies, nė vienas kitas autonominis regionas nepateikė argumentų, pagrindžiančių teiginį, kad antžeminio tinklo eksploatavimas yra viešoji paslauga. Taigi Ispanijos Karalystė negali kaltinti Komisijos savo tyrimą grindus tik Baskų krašto autonominio regiono atveju. Be to, iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, kad sprendimo dėl valstybės pagalbos teisėtumas turi būti vertinamas atsižvelgiant į informaciją, kurią Komisija galėjo turėti priimant sprendimą (žr. 2008 m. balandžio 15 d. Sprendimo *Nuova Agricast*, C-390/06, Rink., EU:C:2008:224, 54 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 78 Antra, Ispanijos Karalystė tvirtina: kadangi Komisija neatliko jokio vertinimo, pagrįsto jos priimtomis nuostatomis, susijusiomis su BESP buvimu, ji nesilaikė savo pranešimo dėl Sąjungos taisyklių taikymo valstybės pagalbai kompensacijos už BESP forma (OL C 8, 2012, p. 4) 47 punkto. Šis argumentas turi būti atmestas. Iš tikrųjų minėtame punkte Komisija nurodė, kad įmonės, užtikrinančios BESP, yra už konkrečią misiją atsakingos įmonės ir kad pagal bendrą taisyklę konkrečios viešosios paslaugos misija reikalauja paslaugos, kurios operatorius, įvertinęs savo komercinius interesus, visai neteiktų arba neteiktų tokiomis sąlygomis ar tokios apimties. Vis dėlto reikia konstatuoti, kad ginčijamame sprendime Komisija neginčijo BESP dėl rinkos trūkumų nebuvimo, tačiau ji padarė išvadą, kad aptariama paslauga nebuvo aiškiai apibrėžta kaip viešoji paslauga, kaip tai suprantama pagal 17 punkte minėtą Sprendimą *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415). Reikalavimas, jog BESP misija būtų apibrėžta valstybės narės, kad būtų tenkinama minėto sprendimo pirmoji sąlyga, taip pat nurodytas minėtame punkte. Be to, rinkos trūkumų nepakanka, kad būtų konstatuota BESP.

– Dėl 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) nustatytos ketvirtosios sąlygos, susijusios su mažiausių kaštų visuomenei garantija

- 79 Pagal šią sąlygą, kai įmonė, vykdanči viešosios paslaugos įpareigojimus, kiekvienu konkrečiu atveju nėra pasirinkta vadovaujantis viešųjų pirkimų procedūra, kuri leistų pasirinkti paraišką pateikusių organizaciją, galinčią teikti šias paslaugas mažiausiomis visuomenei išlaidomis, reikalingos kompensacijos dydis turi būti nustatytas remiantis išlaidų analize, kurių tipinė įmonė, gerai valdoma ir turinti pakankamai išteklių, kad galėtų atitikti būtinus viešosios paslaugos reikalavimus, būtų patyrusi vykdydama šias pareigas, atsižvelgiant į atitinkamas gaunamas įplaukas ir protingą pelną, susijusį su šių įsipareigojimų vykdymu (17 punkte minėto Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg*, EU:C:2003:415, 93 punktas).
- 80 Ginčijamo sprendimo 128 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo: kadangi konkurso nebuvo, Baskų krašto valdžios institucijos teigė, jog ši sąlyga tenkinama todėl, kad pati Baskų krašto vyriausybės įmonė, teikianti radijo ir televizijos transliavimo perdavimo ir aprėpties paslaugas, yra gerai valdoma įmonė, turinti pakankamai išteklių reikiamai veiklai vykdyti. Remdamosi išlaidų, kurios joms nebuvo nurodytos, palyginimu, Baskų krašto valdžios institucijos nusprendė, kad teikti paslaugas palydoviniu formatu būtų buvę brangiau, negu modernizuoti aptariamoms viešosios įmonės antžeminį tinklą. Komisijos nuomone, kad būtų tenkinama nagrinėjama ketvirtoji sąlyga, palyginimo su palydovine technologija nepakanka šios viešosios įmonės tinkamumui nustatyti, nes galėjo būti ir kitų antžeminių platformos operatorių, kurie būtų teikę šią paslaugą už mažesnę kainą. Todėl ji konstatavo, kad Baskų krašto autonominio regiono atveju netenkinama 17 punkte minėto Sprendimo *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) ketvirtoji sąlyga.
- 81 Ispanijos Karalystė iš esmės tik nurodo, kad, palyginti su palydovine platforma, antžeminė platforma buvo tinkamesnis variantas, kalbant apie išlaidas, nes jau egzistavo analoginės antžeminės televizijos infrastruktūra, ir tai įrodo 2007 m. liepos mėn. atliktas tyrimas. Taigi ji neginčija Komisijos vertinimo, jog palyginimo su palydovine technologija nepakanka įrodyti, kad atitinkama Baskų krašto viešoji įmonė yra veiksminga įmonė, nes kiti antžeminių transliacijos operatoriai taip pat galėjo teikti atitinkamą paslaugą mažesne kaina.
- 82 Todėl Ispanijos Karalystė neįrodė, kad Komisija klaidingai konstatavo, jog nebuvo tenkinama 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) nustatyta ketvirtoji sąlyga.
- 83 Bet kuriuo atveju, kadangi 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) nustatytos sąlygos yra kumuliacinės, Komisijai pakanka įrodyti vienos šių sąlygų netenkinimą, kad ji galėtų pagrįstai konstatuoti ekonominį pranašumą.
- 84 Taigi šio ieškinio pagrindo antra dalis turi būti atmesta.

Dėl trečios dalies, susijusios su konkurencijos iškraipymo nebuvimu

- 85 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija padarė klaidą, kai analizavo konkurencijos iškraipymą, nes ginčijamo sprendimo 130 konstatuojamojoje dalyje nurodė, jog antžeminė ir palydovinė platformos veikia toje pačioje rinkoje. Ji nurodo, kad, pirma, skaitmeninės palydovinės televizijos paslaugos yra mokamos paslaugos, o TNT paslaugos yra nemokamos. Antra, *Comisión del mercado de la telecomunicaciones* (Ispanijos telekomunikacijų rinkos komisija) savo 2006 m. vasario 2 d. sprendime konstatavo, kad televizijos ir radijo signalų palydovinio perdavimo paslaugos nepriskirtinos prie televizijos antžeminio perdavimo paslaugų rinkos. Be to, II zonoje nebuvo konkurencijos, nes šia zona nebuvo suinteresuotas joks tinklo operatorius.

- 86 Reikia konstatuoti, kad ginčijamo sprendimo 130 konstatuojamojoje dalyje Komisija nusprendė, jog antžeminė ir palydovinė platformos yra toje pačioje rinkoje. Šią išvadą ji grindė to paties sprendimo 131–137 konstatuojamosiose dalyse nurodydama septynis skirtingus veiksnius. Galiausiai minėto sprendimo 138 konstatuojamojoje dalyje ji nusprendė: kadangi palydovinio ir antžeminio transliavimo platformos konkuruoja viena su kita, skirta TNT diegimo, eksploatavimo ir priežiūros II zonoje priemonė iškraipo abiejų platformų tarpusavio konkurenciją. Jos nuomone, ši priemonė yra nepalanki ir kitoms platformoms, ypač internetinei televizijai.
- 87 Šių vertinimų nepaneigia Ispanijos Karalystės pateikti argumentai.
- 88 Iš tikrųjų reikia priminti, kad Komisija turi ne nustatyti pagalbos realią įtaką valstybių narių tarpusavio prekybai ir realų konkurencijos iškraipymą, o tik išsiaiškinti, ar pagalba gali daryti poveikį tarpusavio prekybai ir iškraipyti konkurenciją (žr. 2005 m. gruodžio 15 d. Sprendimo *Unicredito Italiano*, C-148/04, Rink., EU:C:2005:774, 54 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką, 2011 m. birželio 9 d. Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. / Komisija*, C-71/09 P, C-73/09 P ir C-76/09 P, Rink., EU:C:2011:368, 134 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką ir 2013 m. gegužės 8 d. Sprendimo *Libert ir kt.*, C-197/11 ir C-203/11, Rink., EU:C:2013:288, 76 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 89 Ypač tuo atveju, kai valstybės suteikta pagalba sustiprina įmonės padėtį, palyginti su kitomis Sąjungos vidaus prekyboje konkuruojančiomis įmonėmis, reikia manyti, kad pagalba turėjo įtakos šiai prekybai (žr. 88 punkte minėtų sprendimų *Unicredito Italiano*, EU:C:2005:774, 56 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką ir *Libert ir kt.*, EU:C:2013:288, 77 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 90 Pirma, dėl argumento, kad tai, jog antžeminė ir palydovinė platformos nepriklauso tai pačiai rinkai, įrodo aplinkybė, jog skaitmeninės palydovinės televizijos paslaugos yra mokamos, o TNT paslaugos yra nemokamos, reikia konstatuoti, kad, kaip nurodo Komisija, technologiniu požiūriu abi platformos gali būti naudojamos tiek siūlant mokamą, tiek nemokamą televiziją. Be to, subjektai, Ispanijoje turintys transliavimo TNT licencijas, gali transliuoti mokamus kanalus, o Ispanijos TNT pasiūlymai gali apimti tiek mokamus kanalus, tiek nemokamus. Todėl šis argumentas turi būti atmestas.
- 91 Antra, *Comisión del mercado de la telecomunicaciones* išvados, kuriomis remiasi Ispanijos Karalystė, negali paneigti Komisijos išvados ginčijamame sprendime. Iš tikrųjų Ispanijos Karalystė nenurodė nei kokiomis aplinkybėmis minėta komisija padarė šias išvadas, nei dėl kokių priežasčių ji šiais atvejais nusprendė, kad antžeminė ir palydovinė platformos nepriklauso tai pačiai rinkai.
- 92 Trečia, argumentas, susijęs su konkurencijos II zonoje nebuvimu, taip pat turi būti atmestas. Iš tikrųjų konkurenciją minėtoje zonoje įrodo aplinkybė, kad palydovinės platformos operatorius dalyvavo viešajame pirkime dėl skaitmeninės televizijos aprėpties plėtimo Kantabrijoje, kaip nurodė Komisija ginčijamo sprendimo 131 konstatuojamojoje dalyje. Be to, jau buvo nuspręsta, kad antžeminė ir palydovinė platformos konkuruoja tarpusavyje (61 punkte minėto Sprendimo *FAB / Komisija*, EU:T:2009:386, 55 punktas ir 2010 m. birželio 15 d. Sprendimo *Mediaset / Komisija*, T-177/07, Rink., EU:T:2010:233, 97 punktas).
- 93 Todėl šio ieškinio pagrindo trečiąją dalį, taigi ir visą šį pagrindą, reikia atmesti.

Dėl subsidiariai pateikto ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su SESV 106 straipsnio 2 dalies ir 107 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimu

- 94 Ispanijos Karalystė subsidiariai nurodo, kad Komisija pažeidė SESV 106 straipsnio 2 dalį ir 107 straipsnio 3 dalies c punktą. Šiuo klausimu ji tvirtina, kad Komisija perkėlė įrodinėjimo pareigą, nes ji aiškiai neįrodė, kad buvo nepaisoma technologinio neutralumo kriterijaus. Ji mano, kad Komisija nepagrindė ekstrapoliacijos metodo, kurį naudojo, norėdama nuspręsti, jog daugelis viešųjų pirkimų

nebuvo neutralūs technologiniu požiūriu. Komisija taip pat nepagrindė taikytos statistinės metodologijos, todėl buvo neįmanoma suprasti, kuris konkretus viešasis pirkimas minimas ginčijamo sprendimo 29 išnašoje. Komisijos pasirinktas pavyzdys nėra reprezentatyvus. Ispanijos Karalystės nuomone, ekstrapoliacija buvo naudojama savavališkai, peržengiant Komisijos turimos diskrecijos ribas.

- 95 Visų pirma dėl SESV 106 straipsnio 2 dalies tariamo pažeidimo reikia konstatuoti, kad Komisija ginčijamo sprendimo 172 konstatuojamojoje dalyje atmetė nagrinėjamos pagalbos priemonės pagrindimą šia nuostata, nurodydama, kad Ispanijos valdžios institucijos antžeminės platformos eksploatavimo tiksliai neapibrėžė kaip viešosios paslaugos. Komisija šuo klausimu nurodė savo vertinimus, susijusius su pirmąja 17 punkte minėtame Sprendime *Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg* (EU:C:2003:415) nustatyta sąlyga dėl BEBP apibrėžties nebuvimo.
- 96 Kadangi Ispanijos Karalystės argumentai dėl BEBP buvimo jau buvo atmesti ir ši valstybė narė, nurodydama šį ieškinio pagrindą, nepateikė papildomų argumentų, reikia konstatuoti, kad Komisija nepažeidė SESV 106 straipsnio 2 dalies.
- 97 Antra, dėl SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto tariamo pažeidimo reikia pažymėti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką nukrypimai nuo SESV 107 straipsnio 1 dalyje įtvirtinto bendrojo valstybės pagalbos nesuderinamumo su bendrąja rinka principo turi būti aiškinami griežtai (žr. 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Vokietija / Komisija*, C-277/00, Rink., EU:C:2004:238, 20 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką ir 2010 m. spalio 14 d. Sprendimo *Nuova Agricast ir Cofra / Komisija*, C-67/09 P, Rink., EU:C:2010:607, 74 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 98 Be to, reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką taikydama SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą Komisija turi didelę diskreciją, kurios įgyvendinimas apima sudėtingus ekonominius ir socialinius vertinimus. Šios diskrecijos teisminė kontrolė skirta tik tam, kad būtų galima įvertinti, ar laikomasi procedūrinių ir motyvavimo taisyklių, patikrinti nurodytų faktinių aplinkybių tikslumą ir nustatyti, ar nėra teisės klaidos, akivaizdžios faktinių aplinkybių vertinimo klaidos ir piktnaudžiavimo įgaliojimais (2002 m. rugsėjo 26 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-351/98, Rink., EU:C:2002:530, 74 punktas ir 2004 m. balandžio 29 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-372/97, Rink., EU:C:2004:234, 83 punktas).
- 99 Taip pat reikia priminti, kad, nors Komisija turi diskreciją atlikti ekonominį vertinimą, tai nereiškia, kad Sąjungos teismai turi susilaikyti nuo Komisijos ekonominių duomenų aiškinimo kontrolės. Iš tikrųjų Sąjungos teismas turi patikrinti ne tik nurodytų įrodymų faktinį teisingumą, patikimumą ir nuoseklumą, bet ir tai, ar šie įrodymai apima visus esminius duomenis, į kuriuos reikia atsižvelgti vertinant sudėtingą padėtį, ir ar jie gali pagrįsti jais remiantis padarytas išvadas. Vis dėlto, vykdydamas šią kontrolę, jis neturi pakeisti Komisijos ekonominio vertinimo savuoju. Be to, reikia pažymėti, kad tais atvejais, kai institucija turi didelę diskreciją, tam tikrų procedūrinių garantijų laikymosi kontrolė yra ypač svarbi. Pagal teismų praktiką tarp šių garantijų yra ir kompetentingos institucijos pareiga atidžiai ir nešališkai išnagrinėti visas konkrečiu atveju svarbias aplinkybes ir pakankamai motyvuoti savo sprendimą (žr. 2007 m. lapkričio 22 d. Sprendimo *Ispanija / Lenzing*, C-525/04 P, Rink., EU:C:2007:698, 56–58 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką). Komisija privalo rūpestingai ir nešališkai vykdyti ginčijamų priemonių tyrimo procedūrą, kad priimdama galutinį sprendimą, kuriuo patvirtinamas pagalbos egzistavimas ir tam tikrais atvejais jos nesuderinamumas ar neteisėtumas, turėtų kuo išsamesnių ir kuo patikimesnių įrodymų (žr. 2014 m. balandžio 3 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, C-559/12 P, Rink., EU:C:2014:217, 63 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

- 100 Norint įrodyti, kad Komisija, vertindama faktines aplinkybes, padarė akivaizdžią vertinimo klaidą, leidžiančią panaikinti ginčijamą sprendimą, ieškovo pateikti įrodymai turi būti pakankami, kad paneigtų sprendime pateiktų faktinių aplinkybių vertinimo patikimumą (1996 m. gruodžio 12 d. Sprendimo *AIUFFASS ir AKT / Komisija*, T-380/94, Rink., EU:T:1996:195, 59 punktą ir 61 punkte minėto Sprendimo *FAB / Komisija*, EU:T:2009:386, 78 punktą).
- 101 Nagrinėjama atveju iš ginčijamo sprendimo 148–171 konstatuojamųjų dalių matyti, kad Komisija nusprendė, jog nagrinėjama pagalba negalėjo būti laikoma suderinama su vidaus rinka pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, nes, jos nuomone, nagrinėjama priemonė neatitiko technologinio neutralumo kriterijaus, buvo neproporcinga ir ji nebuvo tinkama užtikrinti nekoduotų televizijos kanalų transliavimą II zonos gyventojams. Šiuo klausimu minėto sprendimo 155 konstatuojamojoje dalyje ji konstatavo, kad daugelis viešųjų pirkimų nebuvo neutralūs technologiniu požiūriu, nes juose buvo nurodoma antžeminė technologija ir TNT. Šioje situacijoje ji padarė nuorodą į nagrinėjamos pagalbos apibrėžtį, pateiktą minėto sprendimo 23–36 konstatuojamosiose dalyse.
- 102 Ginčijamo sprendimo 34 konstatuojamojoje dalyje Komisija pažymėjo, kad rengdamos daugumą viešųjų pirkimų konkursų organizuojančios valdžios institucijos aiškiai kaip konkurso objektą arba netiesiogiai, apibūdinamos technines specifikacijas ar finansuotiną įrangą, nurodė antžeminę technologiją ir TNT. Tie keli atvejai, kai aiškiai minima palydovinė technologija, susiję su palydovinėmis antenomis, skirtomis palydoviniam signalui priimti ant antžeminių bokštų, arba įrangą, suteikiančią galimybę žiūrėti skaitmeninę televiziją III zonoje. Kaip nurodo Komisija, tik labai nedaug konkursų, surengtų dėl aprėpties plėtros, buvo technologškai neutralūs ir apėmė kitas technologijas, o ne TNT.
- 103 Šiuo klausimu ginčijamo sprendimo 29 išnašoje Komisija nurodė, kad iš 516 viešųjų pirkimų konkursų, vykusių visuose regionuose, išskyrus Kastiliją-La Mančos autonominį regioną, ji pasirinko tirti 82 konkursų imtį, sudarytą tiek iš plėtros (17), tiek iš tiekimo (65) viešųjų pirkimų konkursų. Tik 9 iš šių konkursų buvo technologiniu požiūriu neutralūs: tai 3 plėtros Kastilijoje ir Leone (Ispanija) ir 6 tiekimo (5 Kanarų salose ir 1 – Kantabrijoje).
- 104 Šio pavyzdžio pagrindu nusprendė, kad nagrinėjama priemonė neatitiko technologinio neutralumo kriterijaus, Komisija nepadarė akivaizdžios klaidos ir neperkėlė įrodinėjimo pareigos, susijusios su šiuo kriterijumi. Ji neprivalėjo šiuo klausimu pateikti daugiau informacijos. Iš tikrųjų, vertindama pagalbos schemą, ji gali apsiriboti konkrečios schemos požymių analize, siekdama sprendimo motyvuose įvertinti, ar ši schema yra tinkama tam, kad būtų galima pasiekti SESV 107 straipsnio 3 dalyje nustatytus tikslus. Taigi, sprendime dėl tokios schemos Komisija kiekvienu konkrečiu atveju neprivalo atlikti pagal tokią pagalbos schemą skirtos pagalbos analizės. Tik susigražinant pagalbą būtina tikrinti kiekvienos atitinkamos įmonės individualią padėtį (2002 m. kovo 7 d. Sprendimo *Italija / Komisija*, C-310/99, Rink., EU:C:2002:143, 89 ir 91 punktai, 88 punkte minėto Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. / Komisija*, EU:C:2011:368, 63 punktą ir 2013 m. birželio 13 d. Sprendimo *HGA ir kt. / Komisija*, C-630/11 P–C-633/11 P, Rink., EU:C:2013:387, 114 punktą).
- 105 Šiuo atveju reikia atmesti Ispanijos Karalystės argumentą, kad Komisija neturėjo tenkintis tik atrinktų viešųjų pirkimų konkursų analize, o turėjo nurodyti visus atitinkamus viešuosius pirkimus ginčijamame sprendime. Iš tikrųjų pagal teismų praktiką, kai Komisija priima bendrą ir abstraktų sprendimą dėl valstybės pagalbos schemos, kurią ji pripažįsta nesuderinama su bendrąja rinka, ir nurodo susigražinti pagal šią schemą gautą pagalbą, valstybė narė turi išnagrinėti kiekvienos įmonės, kuriai gali būti taikomas toks išieškojimas, individualią situaciją (88 punkte minėto Sprendimo *Comitato „Venezia vuole vivere“ ir kt. / Komisija*, EU:C:2011:368, 64 punktą).

- 106 Ispanijos Karalystės argumentas, kad atrinkta imtis nebuvo pakankamai reikšminga, nes iš Komisijos nagrinėtų 82 viešųjų pirkimų konkursų 65 buvo tiekimo konkursai, kuriems ginčijamas sprendimas neturėjo reikšmės, taip pat turi būti atmetas. Iš tikrųjų 17 Komisijos nagrinėtų viešųjų pirkimų konkursų, susijusių su tinklo plėtra, bet kuriuo atveju šioje byloje buvo pakankamai reikšminga imtis, atsižvelgiant į tai, kad administracinė procedūra apėmė 16 Ispanijos autonominių regionų.
- 107 Dėl Ispanijos Karalystės argumento, kad Komisija nepagrindė ekstrapoliacijos metodo, kuriuo naudojantis buvo padaryta išvada, kad daugelis viešųjų pirkimų konkursų nebuvo neutralūs techniniu požiūriu, reikia pažymėti, kad, priešingai, nei tvirtina Ispanijos Karalystė, Komisija nesinaudojo ekstrapoliacija nusprenddama, kad imtyje nustatyti pažeidimai buvo paplitę visoje Ispanijoje. Komisija tik išanalizavo nagrinėjamos pagalbos schemos požymius, tačiau nenusprendė, kad dėl to, jog analizuoti konkursai neatitiko technologinio neutralumo kriterijaus, šio kriterijaus nebuvo laikomasi visuose konkursuose, susijusiuose su TNT tinklo eksploatavimu, ir tai atsispindi ginčijamo sprendimo rezoliucinėje dalyje. Iš tikrųjų pagal minėto sprendimo 1 ir 3 straipsnius Ispanijos Karalystė turi tik iš TNT operatorių susigrąžinti pagalbą, kuri buvo suteikta nesilaikant technologinio neutralumo kriterijaus. Be to, pagal minėto sprendimo 4 straipsnio 3 dalies a punktą Ispanijos Karalystė turi pateikti Komisijai pagalbos pagal 1 straipsnyje nurodytą schemą gavėjų sąrašą ir bendrą pagalbos, kurią gavo kiekvienas iš jų pagal šią schemą, sumą, suskirsčius pagal to sprendimo 6.2 skirsnyje nurodytas kategorijas.
- 108 Be to, reikia pažymėti, kad Ispanijos Karalystė, kuri, vykdydama savo pareigą bendradarbiauti su Komisija, turi pateikti visą informaciją, leidžiančią pastarajai institucijai patikrinti, ar įvykdytos išimties, kuria ji nori pasinaudoti, taikymo sąlygos (žr. 2005 m. birželio 15 d. Sprendimo *Regione autonoma della Sardegna / Komisija*, T-171/02, Rink., EU:T:2005:219, 129 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką), neįrodė, kad, be 9 viešųjų pirkimų, kuriuos Komisija laikė neutraliais technologiniu požiūriu, buvo kitų šių kriterijų atitinkančių viešųjų pirkimų. Komisija ginčijamo sprendimo 182–197 konstatuojamosiose dalyse nurodė kriterijus, leidžiančius viešuosius pirkimus pripažinti technologiškai neutraliais. Ispanijos Karalystė nepateikė pakankamų įrodymų, leidžiančių suabejoti Komisijos pateikto faktinių aplinkybių vertinimo patikimumu.
- 109 Šiuo klausimu reikia taip pat konstatuoti, kad, priešingai, nei tvirtina Ispanijos Karalystė, Komisija savo 2013 m. gruodžio 9 d. rašte, išsiųstame Ispanijos valdžios institucijoms nagrinėjamos pagalbos susigrąžinimo etape, nenurodė, kad ji nepagrįstai nusprendė, jog 6 konkursai buvo neutralūs. Iš tikrųjų minėtame rašte Komisija tik pažymėjo, kad viešiesiems pirkimams dėl įrangos tiekimo netaikoma pareiga dėl pagalbos susigrąžinimo, ir tai matyti iš ginčijamo sprendimo 1 ir 3 straipsnių, skaitomų atsižvelgiant į šio sprendimo 110, 111 ir 185 konstatuojamąsias dalis.
- 110 Galiausiai, Ispanijos Karalystė, tvirtindama, kad Komisija nepatiksline, kuriuos 82 viešuosius pirkimus ji analizavo, iš esmės nurodo pareigos motyvuoti nesilaikymą. Pagal nusistovėjusią teismų praktiką pareigos motyvuoti apimtis priklauso nuo atitinkamo akto pobūdžio ir nuo jo priėmimo aplinkybių. Motyvai turi aiškiai ir nedviprasmiškai atskleisti institucijos vertinimus, kad, pirma, Sąjungos teismas galėtų vykdyti teisėtumo kontrolę ir, antra, kad suinteresuotieji asmenys žinotų priemonės pateisinimą, kad galėtų apginti savo teises ir patikrinti, ar sprendimas pagrįstas. Nereikalaujama, kad motyvavimas atspindėtų visas reikšmingas faktines ir teises aplinkybes, nes jo atitiktis SESV 296 straipsnio reikalavimams vertintina atsižvelgiant ne tik į akto formuluotę, bet ir į jo kontekstą bei į atitinkamą klausimą reguliuojančių teisės normų visumą (1998 m. balandžio 2 d. Sprendimo *Komisija / Sytraval ir Brink's France*, C-367/95 P, Rink., EU:C:1998:154, 63 punktą ir 2010 m. kovo 3 d. Sprendimo *Freistaat Sachsen ir kt. / Komisija*, T-102/07 ir T-120/07, Rink., EU:T:2010:62, 180 punktą). Nagrinėjamu atveju, kadangi Ispanijos valdžios institucijos pateikė visus duomenis apie nagrinėjamus viešuosius pirkimus, o Komisija ginčijamame sprendime nurodė kriterijus, kuriais remiantis galima atitinkamus viešuosius pirkimus laikyti neutraliais technologiniu požiūriu, minėto sprendimo motyvavimas yra pakankamai aiškus, kad Ispanijos Karalystės galėtų suprasti nustatytos priemonės pateisinimą, o Sąjungos teismas galėtų atlikti teisėtumo kontrolę.

111 Taigi Ispanijos Karalystės argumentas dėl SESV 107 straipsnio 3 dalies c punkto tariamo pažeidimo turi būti atmestas.

112 Todėl reikia atmesti antrąjį ieškinio pagrindą.

Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, susijusio su procedūros taisyklių pažeidimu

113 Ispanijos Karalystė kaltina Komisiją pažeidus procedūros taisyklės, nes, pirma, ji neatsižvelgė į jos pateiktus įrodymus, antra, administracinės procedūros tyrimas buvo nenuoseklus, trečia, vykstant šiai procedūrai buvo labai vėluojama ir keičiami tyrėjai ir, ketvirta, trūko objektyvumo ir nešališkumo atliekant tyrimą visos procedūros metu.

114 Komisija ginčija šiuos argumentus ir tvirtina, kad šis ieškinio pagrindas yra nepriimtinas, nes Ispanijos Karalystė nenurodė jokios procedūros nuostatos, kuri būtų pažeista.

115 Šiuo klausimu reikia priminti, kad pagal 1991 m. gegužės 2 d. Procedūros reglamento 44 straipsnio 1 dalies c punktą ieškinyje turi būti pateikta pagrindų, kuriais remiamasi, santrauka. Šie duomenys turi būti pakankamai aiškūs ir tikslūs, kad atsakovas galėtų pasirengti gynybai, o Bendrasis Teismas – priimti sprendimą. Taip pat reikia priminti, kad ieškovas neprivalo tiesiogiai nurodyti konkrečios teisės taisyklės, kuria grindžiamas jo kaltinimas, jeigu jo argumentai pakankamai aiškūs ir tikslūs, kad priešinga šalis ir Sąjungos teismas galėtų šią taisyklę nesunkiai identifikuoti (žr. 2013 m. vasario 20 d. Sprendimo *Caventa / VRDT – Anson’s Herrenhaus (BERG)*, T-224/11, EU:T:2013:81, 14 ir 15 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką).

116 Nagrinėjamu atveju Ispanijos Karalystės argumentai atitinka šiuos reikalavimus, todėl yra priimtini. Iš tikrųjų, pirma, reikia konstatuoti, kad Ispanijos Karalystė, dėstydamą savo argumentus, keletą kartų nurodė Komisijos vertinimus, susijusius su nagrinėjamos priemonės suderinamumu su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, klausimu. Antra, kaltinimai dėl neatsižvelgimo į faktines aplinkybes, dėl nuoseklumo trūkumo, dėl pernelyg ilgos procedūros trukmės ir dėl neobjektyvumo ir šališkumo yra iš esmės susiję su gero administravimo principo įtvirtintais reikalavimais. Taigi iš ieškinio pakankamai aiškiai matyti, kad Ispanijos Karalystė nurodo, kad Komisija, vertindama nagrinėjamos priemonės suderinamumą su vidaus rinka, kaip tai suprantama pagal SESV 107 straipsnio 3 dalies c punktą, pažeidė gero administravimo principą. Kalbant apie gero administravimo principą valstybės pagalbos srityje, remiantis nusistovėjusia teismų praktika tam, kad būtų laikomasi šio principo, reikalaujama, kad Komisija kruopščiai ir nešališkai ištirtų nagrinėjamą priemonę (žr. 2009 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Holland Malt / Komisija*, T-369/06, Rink., EU:T:2009:319, 195 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

Dėl pirmojo kaltinimo, kad nebuvo atsižvelgta į įrodymus

117 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija atsižvelgė ne į visus įrodymus, susijusius su antžeminės ir palydovinės platformų išlaidų palyginimu.

118 Pirma, Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija, nenurodžiusi šiuo klausimu pagrįstų argumentų, ginčijamame sprendime neatsižvelgė į 2007 m. liepos mėn. pateiktą referencinių visuotinio TNT prieinamumo Ispanijoje išlaidų ataskaitą, kurią parengė Ispanijos valdžios institucijos ir kuri *ex ante* atskleidžia, kad TNT yra veiksmingesnė platforma, palyginti su palydovine platforma.

119 Šie argumentai turi būti atmesti. Iš tikrųjų, iš ginčijamo sprendimo 52 ir 156 konstatuojamųjų dalių matyti, kad Komisija atsižvelgė į šio sprendimo 118 punkte nurodytą ataskaitą. Minėto sprendimo 52 konstatuojamojoje dalyje pateikiama Ispanijos valdžios institucijų šios ataskaitos santrauka. Ginčijamo sprendimo 156 konstatuojamojoje dalyje Komisija išnagrinėjo minėtą ataskaitą. Šiuo klausimu ji nurodė, kad nagrinėjama ataskaita nepakankamai įrodė, kad antžeminė platforma

pranašesnė už palydovinę platformą. Komisijos nuomone, priešingai, šioje ataskaitoje padaryta išvada, kad kiekviename regione, atsižvelgiant į jo reljefo ir demografinius ypatumus, reikėtų atskirai nuspręsti dėl to, koks technologinis sprendimas būtų tinkamas aprėpti. Ji nurodė, kad ši ataskaita dar labiau patvirtino būtinybę organizuoti technologiniu požiūriu neutralų viešojo pirkimo konkursą ir nustatyti, kuri platforma yra pati tinkamiausia.

- 120 Reikia pažymėti, kad iš šio sprendimo 118 punkte nurodytos ataskaitos 6 punkto matyti, kad Ispanijos valdžios institucijos analizavo dvi galimas situacijas, t. y. aprėpties plėtrą, kuri apimtų nuo 98 % iki 100 % gyventojų, ir aprėpties plėtrą, kuri apimtų nuo 96 % iki 100 % gyventojų. Nė viena šių situacijų neatitiko aprėpties plėtros, apimančios nuo 96 % iki 98,5 % gyventojų. Be to, remiantis minėtos ataskaitos išvadomis dėl šių dviejų situacijų, buvo tikėtina, kad galutinis tinkamiausias sprendimas bus priimtas renkantis iš dviejų alternatyvų, t. y. antžeminės arba palydovinės platformų, kai vienas ar kitas variantas būtų pasirinktas atsižvelgiant į gyventojų, kuriuos siekiama aprėpti, fizinės buvimo vietos sąlygas ir aplinkybes. Iš anksto neatlikus tyrimo kiekviename autonominiame regione ir atsižvelgiant į teritorijos ortografiją, gyventojų pasiskirstymą teritorijoje ir į esamą televizijos transliavimo tinklo situaciją, neįmanoma numatyti, kokia proporcija minėtos alternatyvos turės įtakos galutiniam sprendimui. Kaip tvirtina Komisija, nagrinėjama ataskaita visiškai nepalaiko antžeminės platformos pranašumo II zonoje. Be to, reikia pažymėti, kad, priešingai, nei nurodo Ispanijos Karalystė, Komisija netvirtino, kad ši ataskaita nebuvo parengta nepriklausomo eksperto.
- 121 Antra, reikia atmesti Ispanijos Karalystės argumentus, kad Komisija, atvirksčiai, nei pranešė, neužsakė savo tyrimo dėl skirtingų sprendimų išlaidų. Iš tikrųjų Ispanijos Karalystė neįrodė, kad Komisija įsipareigojo atlikti savo tyrimą (ši įsipareigojimą Komisija ginčija). Priešingai, nei tvirtina Ispanijos Karalystė, Komisijos 2011 m. gegužės 27 d. laiške Ispanijos valdžios institucijoms nėra jokie Komisijos įsipareigojimo šiuo klausimu.
- 122 Trečia, Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija tik patvirtino šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus tyrimą, kuris, be kita ko, buvo atliktas *ex post*. Baskų krašto autonominis regionas išsiuntė savo vertinimą dėl išlaidų, atsakydamas į Komisijos 2012 m. vasario 14 d. prašymą pateikti informacijos. Šis vertinimas rodo, kad TNT sprendimo išlaidos būtų mažesnės. Be to, Andalūzijos (Ispanija), Galisijos (Ispanija) ir Baskų krašto autonominiai regionai pateikė Komisijai minėto operatoriaus pristatymo, kuriame nurodomos palydovinio sprendimo išlaidos, kopiją. Kaip nurodo Ispanijos Karalystė, remiantis šių autonominių regionų vertinimu, minėto operatoriaus pasiūlymų išlaidos buvo didesnės nei antžeminio sprendimo. Komisija ginčijamame sprendime neatsižvelgė į šią informaciją. Be to, palaikydama to paties operatoriaus tyrimą ji buvo šališka.
- 123 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad priešingai, nei tvirtina Ispanijos Karalystė, atmesdama tam tikrų autonominių regionų per Komisijoje vykusią procedūrą pateiktus skaičiavimus, ši institucija nesirėmė šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus tyrimu. Iš tikrųjų, iš ginčijamo sprendimo 157 konstatuojamosios dalies matyti, jog Komisija šiuos skaičiavimus atmetė ne tik dėl skaičiavimų atlikimo datos neaiškumo, bet ir dėl to, kad jie visi buvo nepakankamai išsamūs ir patikimi, kad pateisintų sprendimą aprėpties plėtrai rinktis antžeminę technologiją. Be to, nė vienas iš šių skaičiavimų nebuvo atliktas nepriklausomo eksperto.
- 124 Kaip matyti iš ginčijamo sprendimo 67 konstatuojamosios dalies, minėto sprendimo 158 konstatuojamojoje dalyje Komisija paminėjo šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus 2008 m. lapkričio mėn. tyrimą norėdama pabrėžti prieštaravimus tarp telekomunikacijų infrastruktūrų eksploatuotojo ir tinklo įrangos tiekėjo pateikto tyrimo ir minėto tyrimo. Vis dėlto ji nepatvirtino pastarojo tyrimo rezultatų. Ji tik atmetė minėto eksploatuotojo nurodytų išlaidų tinkamumą dėl to, jog šios išlaidos buvo patirtos 2010 m., taigi po to, kai buvo nustatytos nagrinėjamos priemonės.
- 125 Iš to matyti, kad Komisija atsižvelgė į tam tikrų autonominių regionų pateiktus skaičiavimus ir kad ji visai nepalaikė šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus tyrimo. Todėl Ispanijos Karalystės argumentus reikia atmesti.

- 126 Ketvirta, Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija nepagrįstai neatsižvelgė į 2012 m. rugsėjo 20 d. palyginamąją priėmimo išlaidų TNT ir palydovinio sprendimų naudotojams ataskaitą, kurią parengė konsultacinė bendrovė ir kuria remiantis palydovinės platformos išlaidos būtų 7,7 karto didesnės už TNT platformos išlaidas.
- 127 Šis argumentas turi būti atmestas. Iš tikrųjų, pirma, šio sprendimo 126 punkte nurodytoje ataskaitoje, kuri Komisijai buvo pateikta kitoje jos nagrinėjamoje byloje, lyginamos išlaidos, susijusios su televizijos priėmimo įrangos adaptavimu kiekviename gyvenamajame būste visoje Ispanijoje, o ne tik II zonoje po dažnių juostos atlaisvinimo. Antra, joje lyginamos išlaidos atsižvelgiant į 2012 m. situaciją. Ispanijos Karalystė nepateikia jokios informacijos, kuri leistų manyti, kad su minėta situacija susiję skaičiavimai yra reikšmingi vertinant nagrinėjamų priemonių tinkamumą nuo 2008 m., be to, pagal teismų praktiką klausimas, ar priemonė yra valstybės pagalba, turi būti nagrinėjamas atsižvelgiant į situaciją, susiklosčiusią tokios priemonės nustatymo momentu (žr. 2011 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Région Nord-Pas-de-Calais ir Communauté d'Agglomération du Douaisis / Komisija*, T-267/08 ir T-279/08, Rink., EU:T:2011:209, 143 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

- 128 Todėl pirmas kaltinimas atmestinas.

Dėl antro kaltinimo, susijusio su vykusio per administracinę procedūrą tyrimo nenuoseklumu

- 129 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija nepagrįstai pradžioje nagrinėjo tik PTPM priemones. Išsamesnį autonominių regionų nustatytų priemonių tyrimą Komisija pradėjo tik vėliau. Aprėpties plėtros procesas vyko neutraliomis sąlygomis, kaip tai patvirtino Komisija savo 2009 m. balandžio 17 d. rašte. Ispanijos Karalystės nuomone, galėjo taip nutikti, kad, vykstant šiam procesui, vienas ar kitas viešasis pirkimas nebuvo neutralus. Vis dėlto Komisija darė prielaidą, kad visas procesas nevyko neutraliai, įtardama, kad visi viešieji pirkimų konkursai nebuvo neutralūs, jei neįrodoma priešingai. Tyrimas, po kurio buvo priimtas ginčijamas sprendimas, buvo užbaigtas per anksti, nes minėtas sprendimas įpareigojo valstybę narę jį tęsti ir patikrinti atskirai visus viešuosius pirkimus. Tai įrodo Komisijos prieštaringa nuomonė dėl Kantabrijos vyriausybės organizuoto viešojo pirkimo. Nors Komisija manė, kad daug viešųjų pirkimų nebuvo neutralūs technologiniu požiūriu, ji nusprendė, kad minėtos vyriausybės organizuotas viešasis pirkimas buvo neutralus technologiniu požiūriu, nors iš tikrųjų toks nebuvo.
- 130 Šie argumentai nepriimtini.
- 131 Iš tikrųjų, pirma, net pripažinus, kad Komisija tyrimą pradėjo nuo PTPM priemonių, Ispanijos Karalystė aiškiai pritaria, kad Komisija per savo vykdytą procedūrą taip pat nagrinėjo autonominių regionų nurodytas priemones.
- 132 Dėl Ispanijos Karalystės šiuo klausimu nurodomo nenuoseklumo tarp sprendimo pradėti tyrimą ir ginčijamo sprendimo pakanka priminti, kad pagal 1999 m. kovo 22 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 659/1999, nustatančio išsamias [SESV 108 straipsnio] taikymo taisykles (OL L 83, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 339), 6 straipsnio 1 dalį sprendime pradėti tyrimo procesą apibendrinami reikšmingi ginčytini faktai ir teisės klausimai, pateikiamas pirminis Komisijos atliktas pasiūlytos pagalbos pobūdžio priemonės įvertinimas ir išdėstomos abejonės dėl pagalbos atitikties vidaus rinkai. Kaip matyti iš minėtos nuostatos formuluotės, Komisijos analizė yra preliminarinė. Iš to matyti, kad Komisija sprendime pradėti tyrimo procedūrą neprivalėjo pateikti išsamos analizės dėl nagrinėjamos pagalbos (žr. 2009 m. liepos 1 d. Sprendimo *ISD Polska ir kt. / Komisija*, T-273/06 ir T-297/06, Rink., EU:T:2009:233, 126 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką ir 2009 m. lapkričio 30 d. Sprendimo *Prancūzija / Komisija*, T-427/04 ir T-17/05, Rink., EU:T:2009:474, 148 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Dėl sprendimo pradėti tyrimo procedūrą, pasakytina, jog iš teismų praktikos matyti, kad SESV 108 straipsnio 2 dalyje nurodytas tyrimo etapas yra skirtas tam, kad Komisija surinktų išsamią informaciją apie visus bylos duomenis (110 punkte minėto Sprendimo

Komisija / Sytraval ir Brink's France, EU:C:1998:154, 38 punktas). Todėl aplinkybė, kad sprendime pradėti tyrimo procedūrą nenurodoma tam tikra informacija, neleidžia teigti, kad Komisijos procedūra buvo nenuosekli. Be to, priešingai, nei tvirtina Ispanijos Karalystė, Komisija niekur sprendime pradėti tyrimo procedūrą nenurodė, kad Ispanijos vyriausybė įpareigojo autonominius regionus suskaitmeninti transliavimą remiantis antžeminėmis technologijomis.

- 133 Antra, dėl 2009 m. balandžio 17 d. Komisijos rašto Ispanijos Karalystė nenurodo jokie motyvo, kodėl Komisija negalėjo nagrinėti, ar buvo padarytas SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimas, po to, kai 2009 m. gegužės 18 d. gavo skundą.
- 134 Trečia, dėl argumento, kad Komisija per anksti užbaigė procedūrą, palikdama Ispanijos Karalystei kiekvieno viešojo pirkimo tyrimą, pakanka priminti, kad pagalbos schemas atveju Komisija gali nagrinėti tik atitinkamos schemas požymius, kad sprendimo motyvuojamojoje dalyje įvertintų, ar schema yra tinkama tam, kad būtų galima pasiekti SESV 107 straipsnio 3 dalyje nustatytus tikslus. Komisija sprendime dėl tokios schemas neturi atlikti pagal tokią pagalbos schemą skirtos individualios pagalbos analizės. Kiekvienos atitinkamos įmonės individualią situaciją reikia patikrinti tik pagalbos susigrąžinimo etape (žr. šio sprendimo 104 punktą).
- 135 Dėl Kantabrijoje organizuoto viešojo pirkimo pasakytina, kad iš tikrųjų vykstant šiam pirkimui buvo reikalaujama tam tikrų dokumentų dėl televizijos perdavimo ir priėmimo per palydovą. Vis dėlto tai, kad antžeminės ir palydovinės platformų operatoriai, įskaitant Europoje veikiančią palydovų operatorių, dalyvavo šioje viešojo pirkimo procedūroje, paneigia Ispanijos Karalystės argumentą, kad šis viešasis pirkimas nebuvo technologiškai neutralus.
- 136 Todėl reikia atmesti antrą kaltinimą.

Dėl trečio kaltinimo, susijusio su pernelyg ilga procedūros trukme ir tyrėjo keitimais

- 137 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad procedūra Komisijoje buvo per ilga. Jos nuomone, atsižvelgiant į įprastus terminus, Komisija šią procedūrą turėjo užbaigti iki 2012 m. kovo mėn. Tokią trukmę nulėmė pasikeitimai grupėje, kuri buvo atsakinga už šios bylos tyrimą Komisijoje.
- 138 Reikia konstatuoti, kad nesant pranešimo apie ginčijamą schemą (taip yra šiuo atveju), iš Reglamento Nr. 659/1999 4 straipsnio 5 dalies ir 7 straipsnio 6 dalies aiškiai matyti, kad šios nuostatos netaikomos. Be to, šio reglamento 13 straipsnio 2 dalyje aiškiai numatyta, kad galimos neteisėtos pagalbos atveju Komisija nėra saistoma terminų, be kita ko, nustatytų minėto reglamento 4 straipsnio 5 dalyje ir 7 straipsnio 6 dalyje. Ši išvada taip pat išplaukia iš teismų praktikos, pagal kurią, nesant pranešimo apie ginčijamą schemą, Komisijai netaikomas 2 mėnesių nagrinėjimo terminas, numatytas minėto reglamento 4 straipsnio 5 dalyje (žr. 104 punkte minėto Sprendimo *HGA ir kt. / Komisija*, EU:C:2013:387, 74 ir 75 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką).
- 139 Vis dėlto reikia priminti, kad Komisija, vykstant valstybės pagalbos tyrimo procedūrai, privalo laikytis protingo termino ir kad jai neleidžiama neveikti per pirminį tyrimo etapą. Reikia pridurti, kad procedūros termino protingumą reikia vertinti pagal konkrečios bylos aplinkybes, kaip antai bylos sudėtingumą ir šalių elgesį (žr. 104 punkte minėto Sprendimo *HGA ir kt. / Komisija*, EU:C:2013:387, 81 ir 82 punktus ir juose nurodytą teismų praktiką).
- 140 Pirma, pirminis tyrimo etapas, t. y. etapas nuo skundo, kuriuo Komisija buvo informuota apie tariamą pagalbą, pateikimo 2009 m. gegužės 18 d. iki formalaus tyrimo procedūros pradžios 2010 m. rugsėjo 29 d., truko truputį daugiau nei 16 mėnesių. Toks terminas negali būti laikomas pernelyg ilgu, atsižvelgiant į šios bylos aplinkybes, t. y. Ispanijos valdžios institucijų dalyvavimą centriniu, regioniniu ir vietiniu lygiais, ir laiką, būtiną papildomai informacijai pateikti, kaip matyti iš sprendimo pradėti tyrimą 3 ir 4 konstatuojamųjų dalių.

141 Antra, formalaus tyrimo procedūra, t. y. procedūra nuo 2010 m. rugsėjo 29 d. sprendimo pradėti tyrimą iki 2013 m. birželio 19 d., kai buvo priimtas ginčijamas sprendimas, truko truputį mažiau nei 33 mėnesius. Šiuo klausimu reikia konstatuoti, kad iš minėto sprendimo 4 konstatuojamosios dalies matyti, jog Ispanijos valdžios institucijos prašė Komisijos pratęsti joms nustatytą terminą pateikti pastabas. Be to, iš to sprendimo 4 ir 5 konstatuojamųjų dalių matyti, kad, be Ispanijos vyriausybės pastabų, Komisija gavo daug autonominių regionų ir suinteresuotų įmonių pastabų. Dėl pastarųjų pastabų buvo reikalingas Ispanijos valdžios institucijų atsakymas. Iš to paties sprendimo 6 ir 7 konstatuojamųjų dalių matyti, kad įvyko keletas Komisijos, Ispanijos valdžios institucijų ir suinteresuotų įmonių susitikimų, kad visos suinteresuotosios šalys pateikė savo informaciją ir kad vis dėlto Komisija turėjo Ispanijos valdžios institucijoms išsiųsti prašymą pateikti papildomos informacijos; į šį prašymą šios atsakė tik pratęsus aptariamą terminą. Tokiomis aplinkybėmis ir atsižvelgiant į nagrinėjamos srities sudėtingumą, net pripažįstant, kad įvyko pasikeitimai ekipoje, atsakingoje už šios bylos tyrimą Komisijoje, formalaus tyrimo procedūra nebuvo pernelyg ilga (šiuo klausimu žr. 2014 m. spalio 16 d. Sprendimo *Portovesme / Komisija*, T-291/11, Rink. (Ištraukos), dėl kurio pateikta apeliacija, EU:T:2014:896, 74–76 punktus).

142 Taigi trečią kaltinimą reikia atmesti.

Dėl ketvirto kaltinimo dėl objektyvumo stokos ir šališkumo

143 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija per administracinę procedūrą veikė šališkai ir neobjektyviai. Pirma, Komisija atsižvelgė į šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus pastabas, kurios nesusijusios su jokių prašymu pateikti papildomos informacijos. Kai kurios iš šių pastabų Ispanijos valdžios institucijoms buvo perduotos labai pavėluotai. Antra, nors Komisija prašė Ispanijos valdžios institucijų nekonfidencialių jų pastabų versijų, ji patenkino minėto operatoriaus prašymą neatskleisti jo pastabų tretiesiems asmenims. Taigi Ispanijos valdžios institucijos negalėjo nusiųsti šio operatoriaus pastabų susijusiems tretiesiems asmenims. Trečia, ginčijamo sprendimo 158, 162–164 ir 166 konstatuojamosiose dalyse Komisija nusprendė, kad to paties operatoriaus argumentai buvo pagrįsti, net neišnagrinėjusi ir nepalyginusi jų su Ispanijos valdžios institucijų pastabomis.

144 Pirma, dėl argumento, kad Komisija atsižvelgė į šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus spontaniškai pateiktas pastabas ir pavėluotai pateikė jo pastabas Ispanijos valdžios institucijoms, reikia pažymėti, kad, viena vertus, iš ginčijamo sprendimo 6 konstatuojamosios dalies matyti, jog Ispanijos valdžios institucijos taip pat pateikė Komisijai informacijos ir ši į ją atsižvelgė. Kita vertus, vien tik galimas vėlavimas perduoti dokumentus be papildomų veiksnių negali pagrįsti argumento, susijusio su Komisijos neobjektyvumu ir šališkumu. Todėl šis argumentas turi būti atmestas.

145 Antra, argumentas, susijęs su tuo, kad Komisija patenkino šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus prašymą neatskleisti jo pastabų tretiesiems asmenims, neįrodo Komisijos neobjektyvumo ir šališkumo. Iš tikrųjų pagal Reglamento Nr. 659/1999 24 straipsnį Komisija negali atskleisti informacijos, kurią ji gavo šio reglamento taikymo metu ir kuriai taikomas įsipareigojimas saugoti profesinę paslaptį (2011 m. lapkričio 8 d. Sprendimo *Idromacchine ir kt. / Komisija*, T-88/09, Rink., EU:T:2011:641, 43 punktus). Be to, Ispanijos Karalystė netvirtina negavusi visų dokumentų, reikalingų jos gynybai.

146 Trečia, nurodydama savo argumentus, susijusius su tuo, kad Komisija šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus argumentus pripažino pagrįstais neišnagrinėjusi ir nepalyginusi jų su Ispanijos valdžios institucijų pastabomis, Ispanijos Karalystė daro nuorodą į ginčijamo sprendimo 158, 162–164 ir 166 konstatuojamąsias dalis.

147 Dėl ginčijamo sprendimo 158 konstatuojamosios dalies pirma reikia konstatuoti, kad Komisija joje įvertino telekomunikacijų infrastruktūrų eksploatuotojo ir tinklo įrangos tiekėjo pateiktus tyrimus, susijusius su išlaidomis. Šiuo klausimu ji nusprendė, jog nepaisant to, kad šiuos tyrimus galima laikyti

pakankamai nepriklausomais ir patikimais, kadangi jie buvo atlikti jau įgyvendinus ginčijamas priemones, jais negalima pagrįsti teiginio, kad Ispanijos vyriausybė nesurengė technologiškai neutralaus viešojo pirkimo konkurso. Ji pridūrė, kad šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus pateikti išlaidų vertinimai, kuriais įrodyta, kad palydovinė technologija yra pelningesnė, paneigia minėtų tyrimų rezultatus.

- 148 Kaip jau buvo konstatuota (žr. šio sprendimo 124 punktą), iš ginčijamo sprendimo 158 konstatuojamosios dalies matyti, kad Komisija atmetė telekomunikacijų infrastruktūrų eksploatuotojo ir tinklo įrangos tiekėjo pateiktus tyrimus neišsakiusi nuomonės dėl jų nepriklausomumo ir patikimumo, nes jie buvo atlikti po to, kai buvo nustatytos nagrinėjamos priemonės, ir juos paneigė šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus pateikti išlaidų vertinimai. Priešingai, nei tvirtina Ispanijos valdžios institucijos, Komisija nepalaikė minėto operatoriaus pateikto tyrimo labiau nei tyrimų, kuriuos pateikė minėtas eksploatuotojas. Ji greičiau tik pristatė šio operatoriaus tyrimą, pagal kurį palydovinė technologija buvo ekonomiškai parankesnė, o tai prieštarauja šio eksploatuotojo pateiktų tyrimų rezultatams. Šią išvadą patvirtina aplinkybė, kad iš minėto sprendimo 154 konstatuojamosios dalies matyti, jog, Komisijos nuomone, atitinkamos technologijos pasirinkimas galėtų būti priimtinas, jei jį pateisintų išankstinio tyrimo išvados, patvirtinančios, kad, kalbant apie kokybę ir išlaidas, nebuvo galima pasirinkti tik vieno technologinio sprendimo. Priešingai, nei tvirtina Ispanijos Karalystė, Komisija nemanė, kad to paties operatoriaus tyrimas buvo tinkamas ar kad jis įrodė, jog palydovinė technologija yra geresnė. Jos tikslas buvo išsiaiškinti, ar dėl technologinio neutralumo kriterijaus nesilaikymo nagrinėjamos priemonės galėjo būti pateisinamos išankstinio tyrimo, kuriame nagrinėjamas vienas technologinis sprendimas. Taigi šio sprendimo 158 konstatuojamoji dalis neleidžia daryti išvados dėl Komisijos neobjektyvumo ir šališkumo.
- 149 Antra, dėl ginčijamo sprendimo 164 konstatuojamosios dalies, Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija pritarė šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus vertinimams, susijusiems su regioninių kanalų skaičiumi, užuot atsižvelgusi į autonominių regionų pateiktus oficialius duomenis. Šį argumentą reikia atmesti. Iš tikrųjų minėtoje konstatuojamojoje dalyje Komisija tik nurodė, kad, minėto operatoriaus nuomone, Ispanijos valdžios institucijų nurodytas regioninių kanalų skaičius (1 380) yra labai perdėtas. Ji nekonstatavo, kad šio operatoriaus nurodytas regioninių kanalų skaičius, t. y. 415, kaip nurodyta minėto sprendimo 93 išnašoje, yra teisingas. Šioje konstatuojamojoje dalyje nusprendusi, jog Ispanijos valdžios institucijos nepagrindė savo argumento, kad palydovinė technologija nepakankama transliuoti didelį regioninių kanalų skaičių, ji tik pritaikė įrodinėjimo taisyklę, nurodytą to paties sprendimo 154 konstatuojamojoje dalyje, pagal kurią Ispanijos Karalystė turi įrodyti, jog, kalbant apie kokybę ir išlaidas, buvo galima rinktis tik vieną technologinį sprendimą.
- 150 Trečia, dėl ginčijamo sprendimo 166 konstatuojamosios dalies Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija pritarė šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus argumentui, kad palydovinė technologija buvo ekonomiškesnė nei TNT, konstatuodama tai, kad pagalbos suma padidėjo, nes nacionaliniu lygiu nebuvo organizuotas viešasis pirkimas. Be to, šioje konstatuojamojoje dalyje nurodydama, kad Ispanijos vyriausybė galėjo skatinti autonominius regionus savo skelbiamuose viešojo pirkimo konkursuose atsižvelgti į galimybes sumažinti išlaidas, Komisija tarsi nusprendė, kad šie autonominiai regionai turėjo organizuoti viešuosius pirkimus, specialiai pritaikytus palydovinei technologijai.
- 151 Šis argumentas neįrodo, kad Komisija nesilaikė savo pareigos būti objektyviai ir nešališkai. Iš tikrųjų, priešingai, nei tvirtina Ispanijos Karalystė, iš ginčijamo sprendimo 166 konstatuojamosios dalies negalima daryti išvados, kad Komisija nusprendė, jog palydovinė technologija yra ekonomiškesnė nei TNT. Minėtoje konstatuojamojoje dalyje Komisija išanalizavo nagrinėjamos priemonės proporcingumą ir nurodė keletą palydovinės technologijos ypatumų, į kuriuos Ispanijos valdžios institucijos galėjo atsižvelgti, kad nuspręstų, kuris technologinis sprendimas geriausias, kalbant apie kokybę ir išlaidas. Ji pažymėjo galimus kainos sumažinimus pasitelkus palydovinę technologiją, jei viešieji pirkimai būtų

buvę organizuoti nacionaliniu lygiu. Ji taip pat nurodė Ispanijos vyriausybės galimybę skatinti autonominius regionus organizuoti viešuosius pirkimus atsižvelgiant į galimus kainos sumažinimus, jei pasirenkama tam tikra platforma. Tai išdėstydamą ji tikrai nepalaidė palydovinės technologijos.

152 Ketvirta, dėl ginčijamo sprendimo 162 ir 163 konstatuojamųjų dalių Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija nepagrįstai pritarė šio sprendimo 13 punkte nurodyto operatoriaus argumentams dėl išlaidų, susijusių su dažnių juostos atlaisvinimu ir su LTE tinklo 4G judriojo ryšio dažniais, įtraukimo. Ispanijos valdžios institucijos, planuodamos perėjimą nuo analoginės televizijos prie TNT, negalėjo numatyti šių išlaidų. Komisija 2009 ir 2010 m. įgyvendintos priemonės tinkamumą vertino remdamasi 2011 ir 2012 m. įvykiais.

153 Šiuo klausimu reikia pažymėti, kad ginčijamo sprendimo 162 ir 163 konstatuojamosiose dalyse Komisija nusprendė, jog antžeminio sprendimo tinkamumas toliau ginčijamas dėl išlaidų, susijusių su dažnių juostos atlaisvinimu, o ateityje bus ginčijamas dėl išlaidų, susijusių su 4G judriojo ryšio dažniais. Reikia konstatuoti, kad šie vertinimai buvo pateikti po to, kai minėto sprendimo 159 konstatuojamojoje dalyje Komisija konstatavo, kad nagrinėjama priemonė negali būti laikoma tinkama. Kadangi Ispanijos Karalystė neginčija faktinių aplinkybių, kurias Komisija nurodo kalbėdama apie šias išlaidas, negalima nuspręsti, kad Komisija minėtose konstatuojamosiose dalyse nesilaikė savo pareigos būti objektyviai ir nešališkai.

154 Kadangi ketvirtasis kaltinimas atmestinas, turi būti atmestas ir ieškinio visas trečiasis pagrindas.

Dėl subsidiarijai pateikto ieškinio ketvirtojo pagrindo, susijusio su teisinio saugumo, vienodo požiūrio, proporcingumo ir subsidiarumo principų pažeidimu įpareigojant susigrąžinti pagalbą

155 Ispanijos Karalystė subsidiarijai ir nurodydama Reglamento Nr. 659/1999 14 straipsnį tvirtina, kad nagrinėjamos pagalbos susigrąžinimas prieštarauja bendriesiems Sąjungos teisės principams, t. y. teisinio saugumo, vienodo požiūrio, proporcingumo ir subsidiarumo principams.

Dėl pirmos dalies, susijusios su teisinio saugumo principo pažeidimu

156 Ispanijos Karalystė pirmiausia tvirtina, kad ginčijamu sprendimu pažeidžiamas teisinio saugumo principas, nes jai kyla didelių sunkumų apskaičiuojant tiksliai susigrąžintinas sumas. Ji nurodo iš pradžių turinti nustatyti, ar visi iš regionų organizuotų 516 viešųjų pirkimų yra technologiškai neutralūs. Be to, kadangi visi autonominiai regionai taikė savo veiklos programas, sunku nustatyti sumas, kurių nereikia susigrąžinti, konkrečiai, kiek tai susiję su tiekimo viešaisiais pirkimais ir *de minimis* pagalba. Be to, buvo kombinuotų (tiekimo ir paslaugų) viešųjų pirkimų, kurių pagrindinį pobūdį reikia nustatyti, ir viešųjų pirkimų, susijusių tik su priežiūra, kurie galėtų būti priskirti prie tiekimo viešųjų pirkimų kategorijos. Taip pat reikia turėti konkrečią informaciją apie autonominiuose regionuose pervestas sumas. Minėtame sprendime nenurodomi nei atitinkami pagalbos gavėjai, nei susigrąžintinos sumos. Antra, Ispanijos Karalystė tvirtina, kad šiuo sprendimu pažeistas teisinio saugumo principas, nes jo sudedamoji dalis yra sprendimas pradėti tyrimą. Trečia, ji mano, jog teisinio saugumo principas buvo pažeistas dėl to, kad Komisija perkėlė jai pareigą įrodyti pagalbos dalį, kurios nereikia susigrąžinti, nes ji, kaip *de minimis* pagalba, yra suderinama su vidaus rinka pagal 1998 m. gegužės 7 d. Tarybos reglamento (EB) Nr. 994/1998 dėl [SESV 107 ir 108 straipsnių] taikymo kai kurioms horizontalios valstybės pagalbos rūšims (OL L 142, p. 1; 2004 m. specialusis leidimas lietuvių k., 8 sk., 1 t., p. 312) 2 straipsnį.

157 Šiuo klausimu reikia priminti, jog pagal teisinio saugumo principą, kuris yra vienas iš bendrųjų Sąjungos teisės principų, reikalaujama, kad teisės normos būtų aiškios ir tikslios, o jų poveikį galima būtų numatyti, kad suinteresuotieji asmenys galėtų suprasti Sąjungos teisės reglamentuojamas situacijas ir teisinius santykius (žr. 2011 m. gruodžio 8 d. Sprendimo *France Télécom / Komisija*, C-81/10 P, Rink., EU:C:2011:811, 100 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

- 158 Reikia pažymėti, kad valstybė narė, kurios valdžios institucijos pagalbą suteikė pažeisdamos SESV 108 straipsnyje numatytos procedūros taisyklės, negali remtis teisinio saugumo principu, kad galėtų nesilaikyti pareigos imtis reikiamų priemonių vykdyti Komisijos sprendimą, įpareigojantį susigrąžinti pagalbą (1994 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Ispanija / Komisija*, C-278/92–C-280/92, Rink., EU:C:1994:325, 76 punktas).
- 159 Šioje byloje Ispanijos Karalystė nepateikė jokių argumentų, kurie leistų nukrypti nuo šios taisyklės.
- 160 Pirma, dėl tariamai ieškinyje nesančios tikslios nuorodos apie susigrąžintinos pagalbos sumų dalis reikia priminti, kad kai nagrinėjamas sprendimų dėl pagalbos schemų vykdymas, susijusios valstybės narės institucijos, siekdamos susigrąžinti pagalbą, turi išnagrinėti kiekvienos konkrečios įmonės individualią situaciją, nes šios institucijos turi daugiau galimybių nustatyti tikslią grąžintiną sumą. Iš to matyti, kad Komisija gali palikti nacionalinėms valdžios institucijoms užduotį apskaičiuoti tikslias grąžintinas sumas (žr. 2014 m. gegužės 13 d. Sprendimo *Komisija / Ispanija*, C-184/11, Rink., EU:C:2014:316, 22 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Jokia Sąjungos teisės nuostata nereikalauja, kad Komisija, įpareigodama susigrąžinti su vidaus rinka nesuderinama paskelbtą pagalbą, nustatytų tikslią grąžintinos pagalbos sumą. Iš tikrųjų pakanka, kad Komisijos sprendime būtų pateikta informacija, leidžianti jo adresatui be pernelyg didelių sunkumų pačiam nustatyti šią sumą (žr. 2005 m. gegužės 12 d. Sprendimo *Komisija / Graikija*, C-415/03, Rink., EU:C:2005:287, 39 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Kadangi nagrinėjamu atveju viešieji pirkimai ginčijamo sprendimo 183–188 konstatuojamosiose dalyse buvo suklasifikuoti, o Komisija šio sprendimo 189–197 konstatuojamosiose dalyse nurodė pagalbos gavėjų atskiras kategorijas, nė vienas iš Ispanijos Karalystės pateiktų įrodymų neleidžia manyti, kad ši valstybė narė gali turėti pernelyg didelių sunkumų nustatydama susigrąžintinas sumas.
- 161 Antra, dėl argumento, kad ginčijamame sprendime nenurodomi atitinkamos pagalbos gavėjai, reikia konstatuoti, kad šio sprendimo 182 konstatuojamoji dalis, skaitoma atsižvelgiant į to paties sprendimo 100–112 konstatuojamąsias dalis, pateikia pakankamai informacijos, kad leistų Ispanijos Karalystei nustatyti nagrinėjamos priemonės gavėjus. Iš tikrųjų, pagal minėtą 182 konstatuojamąją dalį platformos operatoriai yra tiesioginiai pagalbos gavėjai, kai jie tiesiogiai gauna tinklams modernizuoti ir išplėsti arba eksploatuoti ir prižiūrėti skirtas lėšas. Be to, kai pagalba pervedama viešosioms įmonėms, kurios vėliau surengia konkursus dėl aprėpties plėtros, pasirinktas platformos operatorius laikomas netiesioginiu pagalbos gavėju. Kadangi Ispanijos Karalystė nepateikė įrodymų, leidžiančių teigti, kad, kaip matyti iš ginčijamame sprendime pateiktos informacijos, ji susiduria su pernelyg dideliais sunkumais nustatant nagrinėjamos pagalbos gavėjus, jos argumentai turi būti atmesti.
- 162 Be to, reikia priminti, kad jei Ispanijos valdžios institucijos turėjo didelių abejonių šiuo klausimu, jos, kaip ir bet kuri valstybė narė, kuri, vykdydama įpareigojimą susigrąžinti, susiduria su nenumatytais ir negalimais numatyti sunkumais, galėjo pateikti šias problemas vertinti Komisijai, kad jas būtų galima įveikti pagal lojalios bendradarbiavimo principą ir laikantis Sutarties nuostatų, susijusių su valstybės pagalba (2002 m. birželio 13 d. Sprendimo *Nyderlandai / Komisija*, C-382/99, Rink., EU:C:2002:363, 92 punktas ir 160 punkte minėto Sprendimo *Komisija / Ispanija*, EU:C:2014:316, 66 punktas). Komisijos sprendimo, kuriuo įpareigojama susigrąžinti pagalbą, atveju galimi procedūriniai arba kitokie sunkumai jį įgyvendinti negali daryti poveikio jo teisėtumui (žr. 2009 m. liepos 1 d. Sprendimo *KG Holding ir kt. / Komisija*, T-81/07–T-83/07, Rink., EU:T:2009:237, 200 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 163 Trečia, dėl argumento, kad situacija Ispanijoje yra sudėtinga dėl autonominių regionų įgyvendintų skirtingų programų, reikia priminti, kad Komisija, vertindama tokią pagalbos schemą, kaip nagrinėjama šioje byloje, paprastai nei gali, nei privalo tiksliai nustatyti kiekvieno pagalbos gavėjo gautos pagalbos dydžio. Vadinasi, vienam iš pagalbos schema pasinaudojusių subjektų būdingos aplinkybės gali būti vertinamos tik pagalbos išieškojimo stadijoje (žr. 2006 m. gegužės 31 d. Sprendimo *Kuwait Petroleum (Nederland) / Komisija*, T-354/99, Rink., EU:T:2006:137, 67 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).

- 164 Ketvirta, dėl argumento, kad Komisija įpareigojo Ispanijos Karalystę įrodyti pagalbos dalį, kurios nereikėjo gražinti, nes ji suderinama su vidaus rinka pagal Reglamento Nr. 994/1998 2 straipsnį, reikia pažymėti, kad sąlygos, pagal kurias pagalba gali būti laikoma *de minimis* pagalba, yra nustatytos 2006 m. gruodžio 15 d. Komisijos reglamente (EB) Nr. 1998/2006 dėl [SESV 107 ir 108 straipsnių] taikymo *de minimis* pagalbai (OL L 379, p. 5). Valstybė narė pagalbos susigrąžinimo etape turi pateikti visą informaciją, reikalingą nustatyti, kada susigrąžinti nereikia dėl tenkinamų *de minimis* pagalbos sąlygų.
- 165 Penkta, Ispanijos Karalystės bendras tvirtinimas, jog aplinkybė, kad Komisija sprendimą pradėti tyrimą integravo į ginčijamą sprendimą, pažeidžia teisinio saugumo principą nagrinėjamos pagalbos išieškojimo atžvilgiu, nepateikiant jokių paaiškinimų šiuo klausimu, taip pat turi būti atmestas. Iš tikrųjų Komisija ginčijamo sprendimo 41 konstatuojamojoje dalyje nurodė, kad sprendimas pradėti tyrimą yra minėto sprendimo sudedamoji dalis. Vis dėlto, nors sprendime pradėti tyrimą, kuris yra preliminarus pobūdžio, išdėstytų visų vertinimų integravimas į ginčijamą sprendimą yra sunkiai suderinamas su ginčijamame sprendime Komisijos pateiktų vertinimų galutiniu pobūdžiu, vis dėlto sprendime pradėti tyrimą nėra jokių vertinimų, susijusių su nagrinėjamos pagalbos susigrąžinimu.
- 166 Todėl šio ieškinio pagrindo pirma dalis turi būti atmesta.

Dėl antros dalies, susijusios su vienodo požiūrio principo pažeidimu

- 167 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad jei pagal ginčijamo sprendimo 3 straipsnio 4 dalį einamieji mokėjimai panaikinami, nebus galima reikalauti iš tinklo operatorių tęsti tinklo II zonoje eksploataciją ir priežiūrą, dėl to nutrūktų televizijos signalas minėtoje zonoje. Šis signalo nebuvimas turėtų neigiamą įtaką ypač nepalankioje padėtyje esančioms visuomenės grupėms, kaip antai pagyvenusiems žmonėms ir mažiau pajamų gaunantiems žmonėms, o tai pažeistų vienodo požiūrio principą. Prieiga prie televizijos kanalų naudojantis kitais tinklais šiems asmenims būtų neįmanoma dėl reikalingų didelių investicijų.
- 168 Iš nusistovėjusios teismų praktikos matyti, jog pagal vienodo požiūrio principą reikalaujama, kad panašios situacijos nebūtų vertinamos skirtingai, o skirtingos – vienodai, jei toks vertinimas negali būti objektyviai pagrįstas (žr. 2010 m. rugsėjo 14 d. Sprendimo *Akzo Nobel Chemicals ir Akcros Chemicals / Komisija ir kt.*, C-550/07 P, Rink., EU:C:2010:512, 55 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 169 Nagrinėjamu atveju Komisija nepažeidė šio principo. Iš tikrųjų ginčijamu sprendimu pripažinusi, kad neteisėtai antžeminės televizijos platformos operatoriams suteikta pagalba TNT tinklui diegti, prižiūrėti ir eksploatuoti II zonoje yra nesuderinama su vidaus rinka, išskyrus tą pagalbą, kuri buvo suteikta laikantis technologinio neutralumo reikalavimo, ir reikalaujama susigrąžinti šią pagalbą ji nevertino panašių situacijų skirtingai, o skirtingų – vienodai.
- 170 Šiuo klausimu taip pat reikia priminti, kad pagal nusistovėjusią teismų praktiką vienodo požiūrio principas turi derėti su teisėtumo laikymusi, o tai reiškia, kad niekas negali savo naudai remtis neteisėtumu, padarytu kito asmens naudai (žr. 2011 m. lapkričio 10 d. Sprendimo *The Rank Group*, C-259/10 ir C-260/10, Rink., EU:C:2011:719, 62 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 171 Be to, reikia pažymėti, kad, kaip tvirtina Komisija, jokie Ispanijos Karalystės pateikti įrodymai neleidžia patvirtinti, kad ginčijamas sprendimas, kiek juo įpareigojama susigrąžinti nagrinėjamą valstybės pagalbą ir nutraukti einamuosius mokėjimus, lemia realų TNT paslaugos visoje II zonoje teikimo nutraukimą ir taip atima iš atitinkamų gyventojų galimybę naudotis pagrindine teise į televizijos priemonėmis perduodamą informaciją. Ispanijos Karalystė nepateikė pakankamai paaiškinimų dėl atskirų antžeminės televizijos platformos operatorių, kuriems taikytinos aptariamoms susigrąžinimo ir sustabdymo priemonės, skaičiaus, tapatybės, statuso ir finansinės galios ir nemanė, kad reikia kaip pavyzdį pateikti vieno operatoriaus situacijos aprašymą ir nurodyti susigrąžintiną sumą ar sumą, kuri būtina tam, kad

būtų galima išlaikyti paslaugų valdymą ir atitinkamų transliavimo centrų priežiūrą. Tokiomis aplinkybėmis Ispanijos Karalystės tvirtinimai dėl televizijos paslaugos nutraukimo II zonoje nagrinėjamos pagalbos susigrąžinimo atveju turi būti laikomi nepagrįstomis prielaidomis.

- 172 Be to, reikia priminti, kad ginčijamas sprendimas neturi įtakos beveik visos II zonos aprėpties pareigai užtikrinti galimybę žiūrėti visuomeninius kanalus (žr. šio sprendimo 46 punktą) ir kad Ispanijos Karalystė turi organizuoti skaitmeninės televizijos tinklo plėtrą laikydamasi Sąjungos teisės valstybės pagalbos srityje.
- 173 Taigi antra šio ieškinio pagrindo dalis turi būti atmesta.

Dėl trečios dalies, susijusios su proporcingumo principo pažeidimu

- 174 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad ginčijamu sprendimu pažeidžiamas proporcingumo principas, nes jis lemia televizijos signalo nutraukimą II zonoje, o kitų technologijų operatoriai nesuinteresuoti dalyvauti viešojo pirkimo procedūrose. Ji mano, kad ši nesuinteresuotumą dalyvauti viešuosiuose pirkimuose, kurie, Komisijos nuomone, nebuvo technologiškai neutralūs, lemia maža nauda dėl teritorinio ribojimo. Šį teritorinį ribojimą lemia Ispanijos skirtingų lygių administracinės valdžios kompetencijų pasidalijimas. Suinteresuotumo nebuvimą taip pat atskleidė ir technologiškai neutralių viešųjų pirkimų organizavimas Kanarų salose, per kuriuos nė vienas palydovinės technologijos operatorius nepateikė pasiūlymo. Todėl grąžindami pagalbą jos gavėjai neprarastų pranašumo, kurį jie turėjo rinkoje, palyginti su konkurentais, nes jie būtų beveik tikri, kad įgis šį pranašumą laimėję neutralius viešuosius pirkimus. Nagrinėjamos pagalbos negrąžinimas nesukeltų jokios žalos kitų platformų (ne TNT) operatoriams.
- 175 Reikia priminti, kad pagal proporcingumo principą reikalaujama, kad Sąjungos institucijų veiksmai neviršytų to, kas tinkama ir būtina nagrinėjamų teisės aktų teisėtiems tikslams pasiekti, todėl, kai galima rinktis iš kelių tinkamų priemonių, reikia taikyti mažiausiai suvaržančią (žr. 1984 m. gegužės 17 d. Sprendimo *Denkavit Nederland*, 15/83, Rink., EU:C:1984:183, 25 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką ir 2009 m. rugsėjo 9 d. Sprendimo *Diputación Foral de Álava ir kt.*, T-230/01–T-232/01 ir T-267/01–T-269/01, EU:T:2009:316, 376 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 176 Pagal teismų praktiką neteisėtos pagalbos panaikinimas ją išieškant yra loginė jos neteisėtumo pasekmė, nes šios pagalbos išieškojimas, siekiant atkurti iki pagalbos buvusią padėtį, iš principo negali būti laikomas neproporcinga priemone, atsižvelgiant į Sutarties nuostatą valstybės pagalbos srityje (žr. 2011 m. liepos 28 d. Sprendimo *Diputación Foral de Vizcaya / Komisija*, C-471/09 P–C-473/09 P, EU:C:2011:521, 100 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką).
- 177 Nagrinėjamu atveju Ispanijos Karalystė nepateikė jokių argumentų, leidžiančių nukrypti nuo šios taisyklės.
- 178 Iš tikrųjų, pirma, dėl Ispanijos Karalystės tvirtinimo, kad ginčijamas sprendimas lemia televizijos signalo II zonoje nutraukimą, pakanka konstatuoti, kad šis argumentas jau buvo atmestas (žr. šio sprendimo 171 ir 172 punktus). Nagrinėjant šią ieškinio pagrindo dalį reikia pridurti, kad minėtas sprendimas neįpareigoja Ispanijos Karalystės susigrąžinti visos suteiktos pagalbos ar nutraukti visų mokėjimų; ši valstybė narė turi tik susigrąžinti nagrinėjamą pagalbą ir nutraukti visus nagrinėjamus mokėjimus, kai nebuvo laikytasi technologinio neutralumo reikalavimo ir kai priemonė negali būti laikoma *de minimis* pagalba.
- 179 Antra, dėl argumento, kad dėl kitų platformų (ne TNT) operatorių suinteresuotumo dalyvauti viešuosiuose pirkimuose II zonoje nebuvimo pagalbos gavėjai neprarastų savo pranašumo, pakanka pažymėti, kad net pati Ispanijos Karalystė nėra tikra dėl tokios baigties ir tai yra tik prielaida.

180 Taigi trečią dalį reikia atmesti.

Dėl ketvirtos dalies, susijusios su subsidiarumo principo pažeidimu

181 Ispanijos Karalystė tvirtina, kad Komisija pažeidė subsidiarumo principą, ginčijamame sprendime siekdama nustatyti konkretų audiovizualinį modelį. Vis dėlto šis klausimas priklauso valstybių narių kompetencijai.

182 Šis argumentas yra atmestinas. Iš tikrųjų, kadangi pagalbos suderinamumo su vidaus rinka vertinimas yra išimtinė Komisijos kompetencija, kurios vykdymą prižiūri Sąjungos teismas, Komisija negali pažeisti subsidiarumo principo (šiuo klausimu žr. 35 punkte minėto Sprendimo *Mitteldeutsche Flughafen ir Flughafen Leipzig-Halle / Komisija*, EU:C:2012:821, 79 punktą ir jame nurodytą teismų praktiką). Pagal ESS 5 straipsnio 3 dalį šis principas taikomas tik tose srityse, kurių neapima išimtinė Sąjungos kompetencija.

183 Šio ieškinio pagrindo ketvirta dalis turi būti atmesta, todėl reikia atmesti visą šį pagrindą.

Dėl subsidiariai pateikto ieškinio penktojo pagrindo, susijusio su pagrindinės teisės į informaciją, kalbant apie reikalavimą susigrąžinti pagalbą, pažeidimu

184 Ispanijos Karalystė subsidiariai tvirtina, kad visų einamųjų mokėjimų pagal nagrinėjamą tariamą pagalbos schemą nutraukimas iš 1,2 mln. gyventojų atimtų bet kokią galimybę matyti televiziją ir neleistų jiems įgyvendinti teisės į informaciją, įtvirtintos Europos Sąjungos pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnyje. Šios teisės pažeidimas nėra nei pateisinamas, nei proporcingas.

185 Šiuo klausimu pakanka pažymėti, kad Ispanijos Karalystės argumentas, jog dėl ginčijamo sprendimo nutrūktų televizijos signalas II zonoje, jau buvo atmestas nagrinėjant ieškinio ketvirtojo pagrindo antrą dalį (žr. šio sprendimo 171 ir 172 punktus). Taigi minėto sprendimo 3 straipsnio 4 dalimi įpareigodama nutraukti visus mokėjimus Komisija nepažeidė teisės į informaciją, numatytos Pagrindinių teisių chartijos 11 straipsnyje.

186 Todėl reikia atmesti ieškinio penktąjį pagrindą ir dėl to – visą ieškinį.

Dėl bylinėjimosi išlaidų

187 Pagal Bendrojo Teismo procedūros reglamento 134 straipsnio 1 dalį pralaimėjusiai šaliai nurodoma padengti bylinėjimosi išlaidas, jeigu laimėjusi šalis to prašė. Kadangi Ispanijos Karalystė pralaimėjo bylą, ji turi pagal Komisijos pateiktus reikalavimus padengti bylinėjimosi išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su procedūra dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.

Remdamasis šiais motyvais,

BENDRASIS TEISMAS (penktoji kolegija)

nusprendžia:

1. **Atmesti ieškinį.**
2. **Ispanijos Karalystė padengia bylinėjimosi išlaidas, įskaitant išlaidas, susijusias su procedūra dėl laikinųjų apsaugos priemonių taikymo.**

Dittrich

Szwarcz

Tomljenović

Paskelbta 2015 m. lapkričio 26 d. viešame posėdyje Liuksemburge.

Parašai.

Turinys

Ginčo aplinkybės	1
Procesas ir šalių reikalavimai	5
Dėl teisės	6
Dėl pirmojo ieškinio pagrindo, susijusio su SESV 107 straipsnio 1 dalies pažeidimu	6
Dėl pirmos dalies, susijusios su ūkinės veiklos nebuvimu	7
Dėl antros dalies, susijusios su ekonominio pranašumo nebuvimu ir BESP egzistavimu	9
– Dėl 17 punkte minėtame Sprendime Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) įtvirtintos pirmosios sąlygos, susijusios su įsipareigojimais teikti viešąją paslaugą	10
– Dėl 17 punkte minėtame Sprendime Altmark Trans ir Regierungspräsidium Magdeburg (EU:C:2003:415) nustatytos ketvirtosios sąlygos, susijusios su mažiausių kaštų visuomenei garantija	14
Dėl trečios dalies, susijusios su konkurencijos iškraipymo nebuvimu	14
Dėl subsidiariai pateikto ieškinio antrojo pagrindo, susijusio su SESV 106 straipsnio 2 dalies ir 107 straipsnio 3 dalies c punkto pažeidimu	15
Dėl ieškinio trečiojo pagrindo, susijusio su procedūros taisyklių pažeidimu	19
Dėl pirmojo kaltinimo, kad nebuvo atsižvelgta į įrodymus	19
Dėl antro kaltinimo, susijusio su vykusio per administracinę procedūrą tyrimo nenuoseklumu	21
Dėl trečio kaltinimo, susijusio su pernelyg ilga procedūros trukme ir tyrėjo keitimais	22
Dėl ketvirto kaltinimo dėl objektyvumo stokos ir šališkumo	23
Dėl subsidiariai pateikto ieškinio ketvirtojo pagrindo, susijusio su teisinio saugumo, vienodo požiūrio, proporcingumo ir subsidiarumo principų pažeidimu įpareigojant susigrąžinti pagalbą	25
Dėl pirmos dalies, susijusios su teisinio saugumo principo pažeidimu	25
Dėl antros dalies, susijusios su vienodo požiūrio principo pažeidimu	27
Dėl trečios dalies, susijusios su proporcingumo principo pažeidimu	28
Dėl ketvirtos dalies, susijusios su subsidiarumo principo pažeidimu	29
Dėl subsidiariai pateikto ieškinio penktojo pagrindo, susijusio su pagrindinės teisės į informaciją, kalbant apie reikalavimą susigrąžinti pagalbą, pažeidimu	29
Dėl bylinėjimosi išlaidų	29

